

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง “ความรู้สึกแปลกแยกในการทำงานของพนักงานสอบสวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล” ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล 45 สถานี จำนวน 270 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 246 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.11 และการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวน ที่ดำรงตำแหน่งต่างกัน จำนวน 20 ราย จากนั้นนำข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยจะได้พูดถึงการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัยโดยจะแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากการตอบแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของปัจจัยโครงสร้าง อันได้แก่การมีส่วนร่วมในการทำงาน, ความมีอิสระในการทำงาน, ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน และ ความจำเริญในการทำงาน ที่มีผลต่อระดับความรู้สึกแปลกแยก โดยใช้สถิติ ค่า Mean (\bar{X}) และ ค่า Standard deviation (SD) ในการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยและหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การพรรณนาเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภูมิหลังทางสังคม และปัจจัยโครงสร้างกับความรู้สึกแปลกแยกของพนักงานสอบสวนโดยใช้ตารางแจกแจงความถี่
4. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย
5. การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

4.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากการตอบแบบสอบถาม

การพูดถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเพื่อบอกให้ทราบถึงลักษณะการกระจายของกลุ่มประชากร เช่น สัดส่วนของกลุ่มประชากรที่เป็นเพศหญิง เพศชาย การกระจายของกลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ และการตีความของข้อมูล กล่าวคือจะช่วยให้ผู้วิจัยตัดสินใจได้ว่าตัวแปรนั้น ๆ เหมาะสมกับการวิเคราะห์หรือไม่ และควรจะมีการดัดแปลงแก้ไขอย่างไรเพราะฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เพศ

ในการกระจายสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเพศนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 เป็นเพศชายจำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 93.9 (ดูตารางที่ 2 ประกอบ)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	15	6.1
ชาย	231	93.9
รวม	246	100.0

2. อายุ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	154	62.6
ตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป	92	37.4
รวม	246	100.0

จากตารางที่ 3 ในการกระจายสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างด้านอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับอายุตั้งแต่ 20 ปี ถึง 52 ปี กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่มากอยู่ระหว่าง 22 ปี ถึง 30 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 62.6 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4

3. ระดับการศึกษา

ในการกระจายสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการศึกษามีความแตกต่างกันมาก คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 93.9 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีเพียง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 เท่านั้น (ดูตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	231	93.9
สูงกว่าปริญญาตรี	15	6.1
รวม	246	100.0

4. ตำแหน่ง

การกระจายสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับตำแหน่ง พบว่าพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ มีตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวน จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 86.2 ตำแหน่งสารวัตรสอบสวน มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 และตำแหน่งสารวัตร (หัวหน้างานสอบสวน) มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 จะเห็นได้ว่าการกระจายเกี่ยวกับตำแหน่งน้อยมาก แม้ว่าการสำรวจเบื้องต้นก็พบว่า พนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจนครบาล มีตำแหน่งรองสารวัตรเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทางผู้วิจัยได้พยายามเจาะจงเลือกพนักงานสอบสวนที่มีตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวน และตำแหน่งสารวัตร (หัวหน้างานสอบสวน) ให้ได้จำนวนมากที่สุด แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ (ดูตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
รองสารวัตรสอบสวน	212	86.2
สารวัตรสอบสวน	33	13.4
สารวัตร (หัวหน้างานสอบสวน)	1	0.4
รวม	246	100.0

5. ระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวน

การกระจายสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนต่ำกว่า 10 ปีนั้น มีจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 85.4 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 (ดูตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวน

ระยะเวลาการ เป็นพนักงานสอบสวน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10 ปี	210	85.4
ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	36	14.6
รวม	246	100.0

6. รายได้ต่อเดือน

สำหรับการกระจายของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือนนั้นมีการกระจายของกลุ่มตัวอย่างที่ค่อนข้างแตกต่างกันคือ พบกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาทนั้น มีจำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 74.8 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 10,001-15,000 บาท มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 (ดูตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	184	74.8
10,001-15,000 บาท	53	21.5
มากกว่า 15,000 บาท	9	3.7
รวม	246	100.0

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของปัจจัยโครงสร้าง

ในการทำงานด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน ความมีอิสระในการทำงาน ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน และความจำเป็นในการทำงาน ที่มีผลต่อระดับความรู้สึกแปลกแยกของพนักงานสอบสวน โดยใช้สถิติค่า Mean (\bar{X}) และ Standard deviation (SD) ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. การมีส่วนร่วมในการทำงาน

การมีส่วนร่วมในการทำงาน วัดจากข้อความเชิงบวก 3 ข้อความ และข้อความเชิงลบ 3 ข้อความ โดยข้อความเชิงบวก ได้แก่ ข้อความที่ 1 ผู้บังคับบัญชา ทุกระดับได้เปิดโอกาสให้ท่านเสนอแนะวิธีการทำงานในเกือบทุกเรื่อง ข้อความที่ 2 เมื่อท่านแสดงความคิดเห็นเสนอแนะสิ่งใหม่ ๆ ในการทำงาน จะได้รับการตอบสนองจากผู้บังคับบัญชาเสมอ ๆ และข้อความที่ 6 ในการกำหนดวิธีการทำงานด้านสอบสวน ผู้บังคับบัญชามักจะปรึกษาขอความคิดเห็นจากพนักงานสอบสวนเป็นส่วนใหญ่ และข้อความเชิงลบ ได้แก่ ข้อความที่ 3 ในสถานีดำรวจที่ท่านทำงานอยู่ ผู้ที่แสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชามักจะถูกเพ่งเล็งจากผู้บังคับบัญชาตลอด ข้อความที่ 4 ท่านแทบจะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการทำงานในสถานีดำรวจที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่เลย และข้อความที่ 5 บ่อยครั้งที่ผู้บังคับบัญชาได้แสดงให้เห็นว่าหน้าที่กำหนดวิธีการทำงานเป็นเรื่องของผู้บังคับบัญชาเพียงฝ่ายเดียว

สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อความเชิงบวก และข้อความเชิงลบ มีการแบ่งเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	การแปลความหมายเชิงบวก(n_1)	การแปลความหมายเชิงลบ(n_2)
1.00-1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81-2.60	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
2.61-3.40	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง
3.41-4.20	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.21-5.00	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
n_1	หมายถึง ข้อความที่เป็นเชิงบวก	
n_2	หมายถึง ข้อความที่เป็นเชิงลบ	

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการทำงาน (จำนวน 246 คน)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
1. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับได้เปิดโอกาสให้ท่านเสนอแนะวิธีการทำงานในเกือบทุกเรื่อง (n_1)	3.11	0.99
2. เมื่อท่านแสดงความคิดเห็นเสนอแนะสิ่งใหม่ ๆ ในการทำงาน จะได้รับการตอบสนองจากผู้บังคับบัญชาเสมอ ๆ (n_1)	2.94	0.89
3. ในสถานีดำรงจที่ท่านทำงานอยู่ผู้ที่แสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชามักจะถูกเพ่งเล็งจากผู้บังคับบัญชาตลอด (n_2)	2.46	1.03
4. ท่านแทบจะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการทำงานในสถานีดำรงจที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่เลย (n_2)	2.89	1.01
5. บ่อยครั้งที่ผู้บังคับบัญชาได้แสดงให้เห็นว่าหน้าที่กำหนดวิธีการทำงานเป็นเรื่องของผู้บังคับบัญชาเพียงฝ่ายเดียว(n_2)	2.58	0.96
6. ในการกำหนดวิธีการทำงานด้านสอบสวนผู้บังคับบัญชามักจะปรึกษาขอความคิดเห็นจากพนักงานสอบสวนเป็นส่วนใหญ่ (n_1)	3.13	0.95
รวม (\bar{X}_N)	2.85	0.50

หมายเหตุ \bar{X}_{n1} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของการมีส่วนร่วมในการทำงานที่เป็นข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_{n1}=3.06$)

\bar{X}_{n2} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของการมีส่วนร่วมในการทำงานที่เป็นข้อความเชิงลบ ($\bar{X}_{n2}=2.64$)

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการทำงานในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}_n=2.85$) สำหรับข้อความเชิงบวกหรือข้อความที่แสดงการมีส่วนร่วมนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความเห็นหรือไม่แน่ใจในข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_n=3.06$) โดยเหตุผลที่เลือกตอบมากที่สุด คือ ในการกำหนดวิธีการทำงานด้านสอบสวนผู้บังคับบัญชา มักจะปรึกษาขอความคิดเห็นจากพนักงานสอบสวนเป็นส่วนใหญ่ ($\bar{X}=3.13$) เหตุผลที่เลือกรองลงมาคือ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นเปิดโอกาสให้เสนอแนะวิธีการทำงานในเกือบทุกเรื่อง ($\bar{X}=3.11$) และเหตุผลสุดท้ายคือ เมื่อแสดงความคิดเห็นเสนอแนะสิ่งใหม่ ๆ ในการทำงาน จะได้รับการตอบสนองจากผู้บังคับบัญชาเสมอ ๆ ($\bar{X}=2.94$) โดยแสดงความคิดเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็นทั้ง 3 ข้อความ ส่วนข้อความที่เป็นเชิงลบนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความเห็นกับข้อความเชิงลบ ($\bar{X}_n=2.64$) โดยเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากเป็นอันดับหนึ่งของข้อความเชิงลบคือ แทบจะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการทำงานในสถานีตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่เลย โดยแสดงความคิดเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=2.89$) รองลงมาคือ บ่อยครั้งที่ผู้บังคับบัญชาได้แสดงให้เห็นว่าหน้าที่กำหนดวิธีการทำงานเป็นเรื่องของผู้บังคับบัญชาเพียงฝ่ายเดียว แสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=2.58$) และสุดท้ายแสดงความคิดเห็นว่าในสถานีตำรวจที่ทำงานอยู่ ผู้ที่แสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชาจะถูกเพ่งเล็งจากผู้บังคับบัญชาตลอดในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=2.46$) แสดงให้เห็นโดยภาพรวมว่ากลุ่มตัวอย่างไม่มีส่วนร่วมในการทำงาน

ตารางที่ 9 แสดงค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมในการทำงาน
(จำนวน 246 คน)

ระดับการมีส่วนร่วม	ร้อยละ
ต่ำ	66.7
สูง	33.3

จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 เห็นว่า พนักงานสอบสวน มีระดับการมีส่วนร่วมในการทำงานอยู่ในระดับต่ำ มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 ใน 3 เท่านั้น ที่เห็นว่าการทำงานของพนักงานสอบสวนมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับสูง

2. ความมีอิสระในการทำงาน

ความมีอิสระในการทำงาน วัดจากข้อความเชิงบวก 3 ข้อความ และข้อความเชิงลบ 3 ข้อความ ข้อความเชิงบวกได้แก่ ข้อความที่ 1 ท่านมีอิสระในการสอบสวนคดีที่เกิดขึ้นในความรับผิดชอบของท่านทุกคดี ข้อความที่ 2 บอกเวลาปฏิบัติหน้าที่ที่ท่านมีอิสระจะไปทำอะไรที่เป็นส่วนตัวได้โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถจะรบกวนการใช้เวลาส่วนตัวของท่านได้ และข้อความที่ 5 ในการทำสำนวนการสอบสวนผู้บังคับบัญชาจะมอบความไว้วางใจให้ปฏิบัติไปโดยลำพังอย่างมาก และข้อความเชิงลบ ได้แก่ ข้อความที่ 3 ผู้บังคับบัญชาจะมีการควบคุมตรวจสอบการทำสำนวนการสอบสวนที่อยู่ในความรับผิดชอบของท่านเสมอ ๆ ข้อความที่ 4 มีการสอดส่องดูพฤติกรรมของท่านจากผู้บังคับบัญชานอกเวลาปฏิบัติหน้าที่แล้วด้วย และข้อความที่ 6 บ่อยครั้งที่ผู้บังคับบัญชาจะให้ท่านปฏิบัติไปตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบมีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	การแปลความหมายเชิงบวก(n_1)	การแปลความหมายเชิงลบ (n_2)
1.00-1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81-2.60	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
2.61-3.40	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง
3.41-4.20	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.21-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

n_1 หมายถึง ข้อความเชิงบวก

n_2 หมายถึง ข้อความเชิงลบ

ตารางที่ 10 แสดงค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความมีอิสระในการทำงาน (จำนวน 246 คน)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
1. ท่านมีอิสระในการสอบสวนคดีที่เกิดขึ้นในความรับผิดชอบของท่านทุกคดี (n_1)	3.21	0.98
2. นอกเวลาปฏิบัติหน้าที่ท่านมีอิสระจะไปทำอะไรที่เป็นส่วนตัวได้โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถจะรบกวนการใช้เวลาส่วนตัวของท่านได้ (n_1)	3.10	1.11
3. ผู้บังคับบัญชาจะมีการควบคุมตรวจสอบการทำสำนวนการสอบสวนที่อยู่ในความรับผิดชอบของท่านเสมอ ๆ (n_2)	2.00	0.67
4. มีการสอดส่องดูพฤติกรรมของท่านจากผู้บังคับบัญชานอกเวลาปฏิบัติหน้าที่แล้วด้วย (n_2)	2.59	0.90
5. ในการทำสำนวนการสอบสวนผู้บังคับบัญชาจะมอบความไว้วางใจให้ปฏิบัติไปโดยลำพังอย่างมาก (n_1)	3.49	0.81
6. บ่อยครั้งที่ผู้บังคับบัญชาจะให้ท่านปฏิบัติไปตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา (n_2)	2.35	0.87
รวม (\bar{X}_N)	2.79	0.44

หมายเหตุ \bar{X}_{n_1} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของการมีส่วนร่วมในการทำงานที่เป็นข้อความเชิงบวก
($\bar{X}_{n_1}=3.27$)

\bar{X}_{n_2} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของการมีส่วนร่วมในการทำงานที่เป็นข้อความเชิงลบ
($\bar{X}_{n_2}=2.31$)

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความมีอิสระในการทำงานในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}_n=2.79$) สำหรับข้อความเชิงบวกหรือข้อความที่แสดงความมีอิสระในการทำงานนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้แสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_{n1}=3.27$) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุด คือในการทำสำนวนการสอบสวนผู้บังคับบัญชาจะมอบความไว้วางใจให้ปฏิบัติไปโดยลำพังอย่างมาก แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=3.49$) รองลงมาคือมีอิสระในการสอบสวนคดีที่เกิดขึ้นในความรับผิดชอบทุกคดี แสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=3.21$) และนอกเวลาปฏิบัติหน้าที่ที่มีอิสระที่จะไปทำอะไที่เป็นส่วนตัวได้ โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถจะรบกวนการใช้เวลาส่วนตัวได้ แสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=3.10$) และข้อความเชิงลบนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความเชิงลบ ($\bar{X}_{n2}=2.31$) นั้นย่อมแสดงให้เห็นภาพรวมว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ไม่มีความเป็นอิสระในการทำงาน โดยเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมาก เป็นอันดับหนึ่งของข้อความเชิงลบ คือ มีการสอดส่องพฤติกรรมจากผู้บังคับบัญชานอกเวลาปฏิบัติหน้าที่แล้วด้วย แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=2.59$) และแสดงความเห็นบ่อยครั้งที่ผู้บังคับบัญชาจะให้ปฏิบัติไปตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา และผู้บังคับบัญชาจะมีการควบคุมตรวจสอบการทำสำนวนการสอบสวนที่อยู่ในความรับผิดชอบเสมอๆ โดยแสดงความเห็นในระดับเห็นด้วยทั้ง 2 ข้อความ $\bar{X}=2.35$ และ $\bar{X}=2.00$ ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความมีอิสระในการทำงาน
(จำนวน 246 คน)

ระดับความมีอิสระ ในการทำงาน	ร้อยละ
ต่ำ	78.0
สูง	22.0

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 78.0 เห็นว่ามีความเป็นอิสระในการทำงานอยู่ในระดับต่ำ มีเพียงร้อยละ 22.0 ที่เห็นว่ามีความเห็นอิสระในการทำงานอยู่ในระดับสูง

3. ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน

การวัดความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน วัดจากข้อความเชิงบวก 3 ข้อความและข้อความเชิงลบ 3 ข้อความ ข้อความเชิงบวก ได้แก่ ข้อความที่ 1 งานด้านการสอบสวนเป็นงานที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติในการทำสำนวนการสอบสวนที่หยาบหยาบมาก ข้อความที่ 4 ท่านมีความอึดอัดใจอย่างมากที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ข้อความที่ 5 สถานีตำรวจที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่มีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำสำนวนการสอบสวนอย่างมาก และข้อความเชิงลบ ได้แก่ ข้อความที่ 2 ในการทำงานท่านไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ครบหมดทุกอย่าง ข้อความที่ 3 แม้จะไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบที่มีอยู่ได้ครบหมด ท่านก็สามารถจำหน่ายคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของท่านออกไปได้ และข้อความที่ 6 ผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยจะเข้มงวดเรื่องระเบียบแบบแผนในการทำสำนวนการสอบสวนกับพนักงานสอบสวนมากนัก

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนในข้อเชิงบวกและข้อความเชิงลบมีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	การแปลความหมายเชิงบวก(n_1)	การแปลความหมายเชิงลบ(n_2)
1.00-1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81-2.60	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
2.61-3.40	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง
3.41-4.20	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.21-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

n_1 หมายถึง ข้อความเชิงบวก

n_2 หมายถึง ข้อความเชิงลบ

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความ
เคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน (จำนวน 246 คน)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
1. งานด้านการสอบสวนเป็นงานที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ จะต้องปฏิบัติในการทำสำนวนการสอบสวนที่ หยาบหยาบมาก (n_1)	4.30	0.66
2. ในการทำงานท่านไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่มีอยู่ครบหมดทุกอย่าง (n_2)	2.72	1.05
3. แม้จะไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบที่มีอยู่ได้ครบหมด ท่านก็สามารถจำหน่ายคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของท่านออกไปได้ (n_2)	2.52	1.04
4. ท่านมีความอึดอัดใจอย่างมากที่จะต้องปฏิบัติตาม ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในหน้าที่ของพนักงานสอบสวน (n_1)	3.55	0.94
5. สถานีดำรวจที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่มีความเคร่งครัด ต่อระเบียบแบบแผนในการทำสำนวนการสอบสวน อย่างมาก (n_1)	3.70	0.81
6. ผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยจะเข้มงวดเรื่องระเบียบแบบ แผนในการทำสำนวนการสอบสวนกับพนักงานสอบสวน มากนัก (n_2)	3.36	0.97
รวม (\bar{X}_N)	3.36	0.46

หมายเหตุ \bar{X}_{n_1} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานที่
เป็นข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_{n_1}=3.85$)

\bar{X}_{n_2} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานที่
เป็นข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_{n_2}=2.87$)

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความเห็นต่อความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานในระดับปานกลาง หรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}_n=3.36$) สำหรับข้อความเชิงบวกหรือข้อความที่แสดงว่ามีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_{n1}=3.85$) เหตุผลที่เลือกมากที่สุด คือ งานด้านการสอบสวนเป็นงานที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติในการทำสำนวนการสอบสวนที่ใหญ่หมยอย่างมากแสดงความเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X}=4.30$) เหตุผลที่เลือกเป็นอันดับรองลงมาคือ สถานีตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่มีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำสำนวนการสอบสวนอย่างมาก แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=3.70$) และระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในหน้าที่ของพนักงานสอบสวน แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=3.55$) และข้อความเชิงลบนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความเห็นหรือมีความเห็นในระดับปานกลางกับข้อความเชิงลบ ($\bar{X}_{n2}=2.87$) แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน โดยเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมาเป็นอันดับหนึ่งของข้อความเชิงลบ คือผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยเข้มงวดเรื่องระเบียบแบบแผนในการทำสำนวนการสอบสวนมากนัก โดยแสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=3.36$) และเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือก รองลงมาคือในการทำงานไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ครบหมดทุกอย่าง แสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=2.72$) และเลือกอันดับสุดท้ายคือแม้จะไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบที่มีอยู่ได้ครบหมดก็สามารถจำหน่ายคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบออกไปได้ โดยแสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=2.52$)

ตารางที่ 13 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน

ระดับความเคร่งครัด ต่อระเบียบแบบแผน	ร้อยละ
ต่ำ	28.9
สูง	71.1

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.1 มีความเห็นว่าการ
ทำงานของพนักงานสอบสวนมีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานในระดับสูง
มีประมาณร้อยละ 30 ที่เห็นว่ามี ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานในระดับต่ำ

4. ความจำใจในการทำงาน

การวัดความจำใจในการทำงาน วัดจากข้อความเชิงบวก 3 ข้อความ ข้อความเชิงลบ 2 ข้อความ ข้อความเชิงบวก 3 ข้อความ ได้แก่ ข้อความที่ 2 ในการทำสำนวนการสอบสวนในสถานีตำรวจที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่ท่านไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถมากนัก กล่าวคือ ปฏิบัติไปตามสั่งของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น ข้อความที่ 3 การทำสำนวนการสอบสวนในสถานีที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่ส่วนใหญ่ทำไปตามที่เคย ๆ ปฏิบัติกันมา ข้อความที่ 4 งานด้านการสอบสวนที่ท่านทำอยู่เป็นงานที่ซ้ำซากจำเจเป็นอย่างมาก และข้อความเชิงลบ ได้แก่ ข้อความที่ 1 ในงานด้านการสอบสวนท่านได้มีโอกาสนำเอาความรู้ความคิดใหม่ ๆ มาใช้ได้เสมอ ๆ และข้อความที่ 5 การสอบสวนเป็นงานที่ทำทลายต่อการนำเอาความรู้ความสามารถมาใช้เป็นอย่างมาก

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ มีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	การแปลความหมายเชิงบวก(n_1)	การแปลความหมายเชิงลบ(n_2)
1.00-1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81-2.60	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
3.61-3.40	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง
3.41-4.20	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.21-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

n_1 หมายถึง ข้อความเชิงบวก

n_2 หมายถึง ข้อความเชิงลบ

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความจำเจ
ในการทำงาน (จำนวน 246 คน)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
1. ในงานด้านการสอบสวนท่านได้มีโอกาสนำเอาความรู้ ความคิดใหม่ ๆ มาใช้ได้เสมอ ๆ (n_2)	2.58	0.96
2. ในการทำสำนวนการสอบสวนในสถานีตำรวจที่ท่านปฏิบัติ หน้าที่อยู่ท่านไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถมากนัก กล่าว คือปฏิบัติไปตามสั่งของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น (n_1)	2.75	1.00
3. การทำสำนวนการสอบสวนในสถานีที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่ ส่วนใหญ่ทำไปตามที่เคย ๆ ปฏิบัติกันมา (n_1)	3.80	0.72
4. งานด้านการสอบสวนที่ท่านทำอยู่เป็นงานที่ซ้ำซากจำเจ เป็นอย่างมาก (n_1)	3.73	0.90
5. การสอบสวนเป็นงานที่ท้าทายต่อการนำเอาความรู้ความ สามารถมาใช้เป็นอย่างมาก (n_2)	2.05	0.72
รวม (\bar{X}_n)	2.98	0.50

หมายเหตุ \bar{X}_{n1} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความจำเจในการทำงานที่เป็นข้อความเชิงบวก

$$(\bar{X}_{n1}=3.43)$$

\bar{X}_{n2} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความจำเจในการทำงานที่เป็นข้อความเชิงลบ

$$(\bar{X}_{n2}=2.31)$$

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความจำใจในการทำงานในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}_n=2.98$) ในส่วนของข้อความเชิงบวก หรือข้อความที่แสดงกลุ่มตัวอย่างความจำใจในการทำงานนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_{n1}=3.43$) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุดคือ การทำสำนวนการสอบสวนในสถานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ส่วนใหญ่ทำไปตามที่เคย ๆ ปฏิบัติกันมา แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.80$) และกลุ่มตัวอย่างที่เลืือเห็นว่าการทำงานสำนวนการสอบสวนในสถานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถมากนัก โดยปฏิบัติไปตามสั่งของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น ส่วนนี้แสดงความเห็นในระดับปานกลาง หรือไม่มีความเห็น ($\bar{X} = 2.75$) ส่วนข้อความที่เป็นข้อความเชิงลบนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความเชิงลบ ($\bar{X}_{n2}=2.31$) แสดงว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างไม่มีความจำใจในการทำงาน โดยเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากเป็นอันดับหนึ่งของข้อความเชิงลบคือ ในงานด้านการสอบสวนได้มีโอกาสนำเอาความรู้ความคิดใหม่ ๆ มาใช้เสมอ ๆ แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 2.58$) และแสดงความเห็นว่าการสอบสวนเป็นงานที่ทำหยาบต่อการนำเอาความรู้ความสามารถมาใช้เป็นอย่างมากในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 2.05$)

ตารางที่ 15 แสดงค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความจำเป็นในการทำงาน

ระดับความจำเป็นในการทำงาน	ร้อยละ
ต่ำ	59.8
สูง	40.2

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.8 เห็นว่าในการทำงานของพนักงานสอบสวนมีความจำเป็นในระดับต่ำ ที่เหลือร้อยละ 40.2 เห็นว่ามีความจำเป็นในการทำงานในระดับสูงเมื่อดูจากค่าร้อยละแล้ว จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความจำเป็นในการทำงานต่างกันพอสมควร

4.3 การพรรณนาเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกแปลกแยก

ในการพรรณนาข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกแปลกแยกแต่ละด้าน ด้านความรู้สึกไร้อำนาจความรู้สึกไร้ความหมาย ความรู้สึกไร้บรรทัดฐาน และความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม โดยใช้สถิติค่า Mean (\bar{X}) และ Standard deviation (S.D) ในการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย และหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. ความรู้สึกไร้อำนาจ

ความรู้สึกไร้อำนาจวัดจากข้อความเชิงบวก 3 ข้อความ และข้อความเชิงลบ 2 ข้อความ โดยข้อความเชิงบวก ได้แก่ ข้อความที่ 2 ชีวิตรับราชการตำรวจของท่านนั้นขึ้นอยู่กับโชควาสนา ข้อความที่ 4 การทำงานของท่านมีความสำคัญต่อสถานีตำรวจที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่น้อยมาก และข้อความที่ 5 ท่านเป็นเพียงคนธรรมดาควรพยายามหลีกเลี่ยงการขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชาและข้อความเชิงลบ ได้แก่ ข้อความที่ 1 การทำงานของท่านมีความสำคัญต่อสถานีตำรวจที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่เป็นอย่างมาก ข้อความที่ 3 ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพตำรวจได้นั้นต้องมีทั้งความรู้และความสามารถ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงบวก และข้อความเชิงลบ มีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	การแปลความหมายเชิงบวก(n_1)	การแปลความหมายเชิงลบ(n_2)
1.00-1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81-2.60	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
2.61-3.40	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง
3.41-4.20	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.21-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

n_1 หมายถึง ข้อความเชิงบวก

n_2 หมายถึง ข้อความเชิงลบ

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกไร้อำนาจในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}_N=2.76$) สำหรับข้อความที่เป็นเชิงบวกหรือข้อความที่แสดงว่ามีความรู้สึกไร้อำนาจนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็นกับข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_{n1}=3.25$) เหตุผลที่เลือกมากที่สุด คือ ท่านเป็นเพียงคนธรรมดา ควรพยายามหลีกเลี่ยงการขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชา แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=3.98$) เหตุผลที่เลือกรองลงมา คือ ชีวิตรับราชการตำรวจนั้นขึ้นอยู่กับโชคชะตา แสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=3.15$) และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการทำงานมีความสำคัญต่อสถานีตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่น้อยมากในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=2.63$) ส่วนข้อความในเชิงลบนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความเชิงลบ ($\bar{X}_{n2}=2.02$) ย่อมแสดงให้เห็นภาพโดยรวมว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่มีความรู้สึกไร้อำนาจ โดยเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากเป็นอันดับหนึ่งของข้อความเชิงลบคือ ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพตำรวจได้นั้นต้องมีทั้งความรู้และความสามารถและแสดงความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=2.03$) และแสดงความคิดเห็นว่าการทำงานของตนมีความสำคัญต่อสถานีที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่เป็นอย่างมากในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=2.01$)

ตารางที่ 17 แสดงค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้สึกไร้อำนาจ

ระดับความรู้สึกไร้อำนาจ	ร้อยละ
ต่ำ	71.5
สูง	28.5

จากตารางที่ 17 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.5 เห็นว่า มีความรู้ไร้อำนาจอยู่ในระดับต่ำ และมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 28.5 เห็นว่ามีความรู้สึกไร้อำนาจอยู่ในระดับสูง

2. ความรู้สึกไร้ความหมาย

สำหรับการวัดความรู้สึกไร้ความหมาย วัดจากข้อความเชิงบวก 2 ข้อความและข้อความเชิงลบ 3 ข้อความ โดยที่ข้อความเชิงบวก ได้แก่ ข้อความที่ 2 ทุกวันนี้ท่านทำงานอย่างซังกะตายเพื่อให้ผ่านไปวัน ๆ หนึ่งเท่านั้น ข้อความที่ 4 ยิ่งท่านทำงานด้านการสอบสวนไปนาน ๆ ความรู้ความสามารถของท่านกลับจะลดลงไปเรื่อย ๆ และข้อความเชิงลบ ได้แก่ ข้อความที่ 1 งานสอบสวนมีความสำคัญต่อสังคมมากเพราะเป็นด่านแรกในกระบวนการยุติธรรม ข้อความที่ 3 ท่านมีความสุขเพลิดเพลินที่ได้ทำงานด้านการสอบสวน และข้อความที่ 5 การเป็นพนักงานสอบสวนได้ให้ประสบการณ์ที่เพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่ท่านเป็นอย่างมาก

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	การแปลความหมายเชิงบวก(n_1)	การแปลความหมายเชิงลบ(n_2)
1.00-1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81-2.60	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
2.61-3.40	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง
3.41-4.20	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.21-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

n_1 หมายถึง ข้อความเชิงบวก

n_2 หมายถึง ข้อความเชิงลบ

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้สึก
ไว้ความหมาย (จำนวน 246 คน)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
1. งานสอบสวนมีความสำคัญต่อสังคมมากเพราะเป็นด่านแรกในกระบวนการยุติธรรม (n_2)	1.56	0.70
2. ทุกวันนี้ท่านทำงานอย่างซังกะตายเพื่อให้ผ่านไปวัน ๆ หนึ่งเท่านั้น (n_1)	2.83	1.16
3. ท่านมีความสุขเพลิดเพลินที่ได้ทำงานด้านการสอบสวน (n_2)	2.84	1.03
4. ยิ่งท่านทำงานด้านการสอบสวนไปนาน ๆ ความรู้ความสามารถของท่านกลับจะลดลงไปเรื่อย ๆ (n_1)	2.60	1.18
5. การเป็นพนักงานสอบสวนได้ให้ประสบการณ์ที่เพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่ท่านเป็นอย่างมาก (n_2)	2.01	0.89
รวม (\bar{X}_N)	2.37	0.63

หมายเหตุ \bar{X}_{n_1} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความรู้สึกไว้ความหมายที่เป็นข้อความเชิงบวก

$$(\bar{X}_{n_1} = 2.71)$$

\bar{X}_{n_2} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความรู้สึกไว้ความหมายที่เป็นข้อความเชิงลบ

$$(\bar{X}_{n_2} = 2.20)$$

จากตารางที่ 18 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกไร้ความหมายในการทำงานอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ($\bar{X}_n=2.37$) สำหรับข้อความเชิงบวกหรือข้อความที่แสดงความรู้สึกไร้ความหมายนั้นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่เห็นหรือมีความเห็นในระดับปานกลางกับข้อความเชิงบวก($\bar{X}_n=2.71$) เหตุผลที่เลือกมากที่สุดคือ ทุกวันนี้ท่านทำงานอย่างซังกะตาย เพื่อให้ผ่านไปวัน ๆ หนึ่งเท่านั้น แสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่เห็นความเห็น ($\bar{X}=2.83$) โดยเลือกเหตุผล ยิ่งท่านทำงานด้านสอบสวนไปนาน ๆ ความรู้ความสามารถของท่านกลับจะลดลงไปเรื่อย ๆ แสดงความเห็นในระดับไม่เห็นด้วย ($\bar{X}=2.60$) และข้อความเชิงลบนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับข้อความเชิงลบ ($\bar{X}_{n2}=2.20$) แสดงให้เห็นภาพโดยรวมว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่มีความรู้สึกไร้ความหมายในการทำงาน โดยเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากเป็นอันดับหนึ่งของข้อความเชิงลบ คือ มีความสนุกเพลิดเพลินที่ได้ทำงานด้านการสอบสวนแสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่เห็นความเห็น ($\bar{X}=2.84$) เหตุผลที่เลือกเป็นอันดับรองลงมาคือ การเป็นพนักงานสอบสวนได้ให้ประสบการณ์ที่เพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้เป็นอย่างมาก แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=2.01$) และเหตุผลสุดท้ายที่เลือก คือ งานสอบสวนมีความสำคัญต่อสังคมเพราะเป็นด่านแรกในกระบวนการยุติธรรมแสดงความเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X}=1.56$)

ตารางที่ 19 แสดงค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้สึกไร้ความหมาย

ระดับความรู้สึกไร้ความหมาย	ร้อยละ
ต่ำ	88.6
สูง	11.4

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.6 มีความรู้สึกไร้ความหมายอยู่ในระดับต่ำ มีเพียงร้อยละ 11.4 เท่านั้น ที่มีความรู้สึกไร้ความหมายในระดับสูง

3. ความรู้สึกไร้อรรถฐาน

ความรู้สึกไร้อรรถฐานวัดจากข้อความเชิงบวก 4 ข้อความและข้อความเชิงลบ 2 ข้อความโดยที่ข้อความเชิงบวกได้แก่ ข้อความที่ 2 ในการรับราชการตำรวจความใกล้ชิดกับผู้บังคับบัญชามีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมาก ข้อความที่ 3 ระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใช้สำหรับกับคนที่ไม่เส้นสายเท่านั้น ข้อความที่ 4 การประสบความสำเร็จในอาชีพตำรวจนั้นไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนที่จะยึดถือได้ และข้อความที่ 6 ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพตำรวจได้นั้น ต้องมีเงินตราและเส้นสายเป็นองค์ประกอบสำคัญ และข้อความเชิงลบได้แก่ ข้อความที่ 1 การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมีผลต่อความสำเร็จในการรับราชการมาก และข้อความที่ 5 คนที่มีอุดมการณ์มุ่งทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริงย่อมได้รับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพตำรวจ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	การแปลความหมายเชิงบวก(n_1)	การแปลความหมายเชิงลบ(n_2)
1.00-1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81-2.60	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
2.61-3.40	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง
3.41-4.20	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.21-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

n_1 หมายถึง ข้อความเชิงบวก

n_2 หมายถึง ข้อความเชิงลบ

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้สึก
ไว้บรรทัดฐาน (จำนวน 246 คน)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
1. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมีผลต่อ ความสำเร็จในการรับราชการมาก (n_2)	2.20	0.90
2. ในการรับราชการตำรวจความใกล้ชิดกับผู้บังคับ บัญชามีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าอย่าง มาก (n_1)	4.317	0.686
3. ระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใช้สำหรับกับคนที่ไม่ มีเส้นสายเท่านั้น (n_1)	3.67	1.16
4. การประสบความสำเร็จในอาชีพตำรวจนั้นไม่มี กฎเกณฑ์แน่นอนที่จะยึดถือได้ (n_1)	3.93	0.99
5. คนที่มีอุดมการณ์มุ่งทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างแท้ จริงย่อมได้รับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพตำรวจ (n_2)	2.63	0.92
6. ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพตำรวจได้นั้น ต้องมีเงินตราและเส้นสายเป็นองค์ประกอบสำคัญ (n_1)	3.80	0.98
รวม (\bar{X}_N)	3.42	0.67

หมายเหตุ \bar{X}_{n_1} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความรู้สึกไว้บรรทัดฐานที่เป็นข้อความเชิงบวก
($\bar{X}_{n_1}=3.93$)

\bar{X}_{n_2} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความรู้สึกไว้บรรทัดฐานที่เป็นข้อความเชิงลบ
($\bar{X}_{n_2}=2.41$)

จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความเห็นต่อความรู้สึกไว้บรรทัดฐานในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}_n=3.42$) สำหรับข้อความเชิงบวกหรือข้อความที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกไว้บรรทัดฐานนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_{n1}=3.93$) เหตุผลที่เลือกมากที่สุดคือ ในการรับราชการตำรวจความใกล้ชิดกับผู้บังคับบัญชามีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมาก แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X}=4.31$) เหตุผลที่เลือกรองลงมาคือการประสบความสำเร็จในอาชีพตำรวจนั้นไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนที่จะยึดถือได้ แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=3.93$) และเลือกเหตุผลผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพตำรวจได้นั้น ต้องมีเงินตราและเส้นสายเป็นองค์ประกอบสำคัญและเหตุผล ระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใช้สำหรับกับคนที่ไม่มีเส้นสายเท่านั้น ทั้งสองเหตุผลแสดงความเห็นในระดับ เห็นด้วยทั้งสองข้อความ $\bar{X}=3.80$ และ $\bar{X}=3.67$ ตามลำดับ สำหรับข้อความที่เป็นเชิงลบนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับข้อความเชิงลบ ($\bar{X}=2.41$) โดยเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากเป็นอันดับหนึ่งของข้อความเชิงลบ คือ คนที่มีอุดมการณ์มุ่งทำงานเพื่อส่วนร่วมอย่างแท้จริง ย่อมได้รับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพตำรวจ แสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=2.63$) เหตุผลที่เลือกรองลงมาคือ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือผลต่อความสำเร็จในการรับราชการมาก แสดงความเห็นในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=2.20$)

ตารางที่ 21 แสดงค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้สึกไร้บรรทัดฐาน

ระดับความรู้สึกไร้บรรทัดฐาน	ร้อยละ
ต่ำ	32.1
สูง	67.9

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.9 มีระดับความรู้สึกไร้บรรทัดฐานในระดับสูง และมีประมาณ 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้นที่มีระดับความรู้สึกแปลกแยกอยู่ในระดับต่ำ

4. ความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม

ความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม วัดจากข้อความเชิงบวก 3 ข้อความและข้อความเชิงลบ 2 ข้อความ ข้อความเชิงบวกได้แก่ ข้อความที่ 2 จะหาความจริงใจต่อกันในระหว่างพนักงานสอบสวนด้วยกันนั้นน้อยมาก ข้อความที่ 4 ในที่ทำงาน ท่านมักจะทำงานไปเพียงลำพังผู้เดียวมากกว่าการไปสูงลิ้งกับเพื่อนร่วมงาน และข้อความที่ 5 ในยามที่ท่านประสบปัญหาในการทำงาน ท่านมีความรู้สึกเหมือนว่าท่านถูกปล่อยให้แก้ปัญหาไปเพียงลำพังผู้เดียว และข้อความเชิงลบ ได้แก่ ข้อความที่ 1 พนักงานสอบสวนเพื่อนร่วมงานของท่านมีความจริงใจต่อท่านเสมอ และข้อความที่ 3 เมื่อท่านมีปัญหาในการทำงานผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานของท่านพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือได้ทุกเมื่อ

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบมีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	การแปลความหมายเชิงบวก(n_1)	การแปลความหมายเชิงลบ(n_2)
1.00-1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81-2.60	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
2.61-3.40	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง	ไม่มีความเห็น/ปานกลาง
3.41-4.20	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.21-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

n_1 หมายถึง ข้อความเชิงบวก

n_2 หมายถึง ข้อความเชิงลบ

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้สึก
โดดเดี่ยวทางสังคม (จำนวน 246 คน)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
1. พนักงานสอบสวนเพื่อนร่วมงานของท่านมีความ จริงจังต่อท่านเสมอ (n_2)	2.72	0.81
2. ท่านจะหาความจริงจังต่อกันในระหว่างพนักงาน สอบสวนด้วยกันนั้นมีน้อยมาก (n_1)	2.98	0.88
3. เมื่อท่านมีปัญหาในการทำงานผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานของท่านพร้อมที่จะให้ความ ช่วยเหลือได้ทุกเมื่อ (n_2)	2.54	0.81
4. ในที่ทำงานท่านมักจะทำงานไปเพียงลำพังผู้เดียว มากกว่าการไปสุ่งสิงกับเพื่อนร่วมงาน (n_1)	2.76	1.11
5. ในยามที่ท่านประสบปัญหาในการทำงาน ท่านมี ความรู้สึกเหมือนว่าท่านถูกปล่อยให้แก่ปัญหาไป เพียงลำพังผู้เดียว (n_1)	3.35	1.08
รวม (\bar{X}_N)	2.87	0.60

หมายเหตุ \bar{X}_{n_1} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมที่เป็นข้อความเชิงบวก

$$(\bar{X}_{n_1}=3.03)$$

\bar{X}_{n_2} หมายถึง ค่าเฉลี่ยรวมของความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมที่เป็นข้อความเชิงลบ

$$(\bar{X}_{n_2}=2.63)$$

จากตารางที่ 22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่ามีความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}_n=2.87$) สำหรับข้อความเชิงบวกหรือข้อความที่แสดงการมีความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความเห็นหรือมีความเห็นในระดับปานกลางกับข้อความเชิงบวก ($\bar{X}_{n1}=3.03$) โดยเหตุผลที่เลือกมากที่สุด คือ ในยามที่มีปัญหาในการทำงานมีความรู้สึกเสมือนว่าถูกปล่อยให้แก่ปัญหาไปเพียงลำพังผู้เดียว แสดงความเห็นในระดับปานกลาง หรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=3.35$) เหตุผลที่เลือกเป็นอันดับรองลงมาคือ จะหาความจริงใจต่อกันในระหว่างพนักงานสอบสวนด้วยกันนั้นมันน้อยมาก แสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=2.98$) และเหตุผลที่เลือกเป็นอันดับสุดท้ายคือ ในที่ทำงานมักจะทำงานไปเพียงลำพังผู้เดียวมากกว่าการไปสูงลิ้งกับเพื่อนร่วมงาน แสดงความเห็นในระดับปานกลาง หรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=2.76$) และข้อความเชิงลบนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความเห็นหรือมีความเห็นในระดับปานกลางต่อข้อความเชิงลบ ($\bar{X}_{n2}=2.63$) และเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากเป็นอันดับหนึ่งของข้อความเชิงลบ คือ พนักงานสอบสวนเพื่อนร่วมงานมีความจริงใจต่อกันเสมอ แสดงความเห็นในระดับปานกลางหรือไม่มีความเห็น ($\bar{X}=2.72$) และแสดงความคิดเห็นว่าเมื่อมีปัญหาในการทำงานผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือได้ทุกเมื่อในระดับเห็นด้วย ($\bar{X}=2.54$) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะไม่มีความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม

ตารางที่ 23 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม

ระดับความรู้สึก โดดเดี่ยวทางสังคม	ร้อยละ
ต่ำ	68.7
สูง	31.3

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.7 มีระดับความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ และมีประมาณ 1 ใน 3 เท่านั้น ที่มีความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมอยู่ในระดับสูง

เมื่อรวมความรู้สึกแปลกแยกในแต่ละมิติเป็นความรู้สึกแปลกแยกรวม สามารถแบ่งระดับความรู้สึกแปลกแยกเป็นกลุ่มที่มีระดับความรู้สึกแปลกแยกต่ำและสูงได้ดังตามตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงระดับความรู้สึกแปลกแยก

ระดับความรู้สึกแปลกแยก	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	147	59.8
สูง	99	40.2
รวม	246	100.0

จากตารางที่ 24 พบว่าระดับความรู้สึกแปลกแยกของพนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกแปลกแยกในระดับต่ำจำนวน 147 คน (ร้อยละ 59.8) และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้สึกแปลกแยกในระดับสูงมีจำนวน 99 คน (ร้อยละ 40.2)

4.4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ก่อนที่จะมีการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจะแสดงให้เห็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย ดังนี้

ตารางที่ 25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation coefficient)
(จำนวน 246 คน)

	X_0	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
X_0	1.0000					
X_1	-0.3682	1.0000				
X_2	-0.1563	0.3711	1.0000			
X_3	-0.0441	-0.0606	-0.2028	1.0000		
X_4	0.4379	-0.2456	-0.1859	-0.0923	1.0000	
X_5	0.0863	0.1630	0.0965	0.0165	-0.2314	1.0000

สัญลักษณ์ที่ใช้ในที่นี้คือ

- X_0 หมายถึง ความรู้สึกแปลกแยก
- X_1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำงาน
- X_2 หมายถึง ความมีอิสระในการทำงาน
- X_3 หมายถึง ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน
- X_4 หมายถึง ความจำใจในการทำงาน
- X_5 หมายถึง อายุ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ซึ่งจะใช้เป็นตัวบอกระดับความสัมพันธ์แบบเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะอยู่ในช่วง $-1 < r < 1$ ซึ่งค่าและเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะเหมือนกับเครื่องหมายและค่าของสัมประสิทธิ์เส้นถดถอย (Beta) ถ้า $r = -1$ แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างเต็มที่ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในแบบเส้นตรง แต่เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะผกผัน กล่าวคือ ถ้าค่าตัวแปรอิสระ (X) เพิ่มขึ้นค่าตัวแปรตาม (y) จะมีค่าลดลงหรือถ้าค่าตัวแปรอิสระ (X) มีค่าลดลง ค่าตัวแปรตาม (y) จะมีค่าเพิ่มขึ้น ถ้า $r = 1$ แสดงว่า ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันอย่างเต็มที่ในแบบเส้นตรงในลักษณะทิศทางเดียวกัน แต่ถ้า $r = 0$ แสดงว่า ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กันในแบบเส้นตรงเลย

1. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า “พนักงานสอบสวนที่มีอายุมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีอายุน้อย”

จากการทดสอบค่าไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏว่ามีค่า นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .06 ซึ่งมีค่ามากกว่า .05 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างอายุ กับความรู้สึกแปลกแยก ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1 ที่ตั้งไว้ (ดูตารางที่ 26 ประกอบ)

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับความรู้สึกแปลกแยก

อายุ	ระดับความรู้สึกแปลกแยก			
	ต่ำ		สูง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	99	(64.3)	55	(35.7)
ตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป	48	(52.2)	44	(47.8)

ค่าสถิติที่ $\chi^2 = 3.513$

df = 1

Sig. = 0.0609

Gamma = 0.2452

จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1 จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ อนันต์ อารยานันท์ (2527), บพิศ บัวมูล (2531) และ อรุณี รุ่มนุ่น (2533) ที่พบว่า อายุกับความรู้สึกแปลกแยกมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะไม่มีความแตกต่างในความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้สึกแปลกแยก แต่เมื่อสำรวจดูจากตารางปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มที่จะมีความรู้สึกแปลกแยกเพิ่มสูงขึ้น โดยเมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้สึกแปลกแยกสูง พบว่า กลุ่มพนักงานสอบสวนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความรู้สึกแปลกแยกสูงร้อยละ 35.7 กลุ่มสอบสวนที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป มีความรู้สึกแปลกแยกสูงร้อยละ 47.8 และเมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้สึกแปลกแยกต่ำ พบว่า กลุ่มพนักงานสอบสวนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความรู้สึกแปลกแยกต่ำร้อยละ 64.3 และกลุ่มพนักงานสอบสวนที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป มีความรู้สึกแปลกแยกต่ำร้อยละ 52.2 จึงน่าจะกล่าวได้ว่าพนักงานสอบสวนที่มีอายุต่างกันจะมีระดับความรู้สึกแปลกแยกต่างกัน แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม

และเนื่องจากตัวแปรเกี่ยวกับอายุเป็นข้อมูลระดับช่วง จึงได้นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยแบบง่ายอีกครั้งหนึ่ง ดังนี้ (ดูตารางที่ 27 ประกอบ)

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบง่าย ระหว่าง “อายุ” (Age) กับ “ความรู้สึกแปลกแยก”

Sources	df	ss	ms	F
Regression	1	0.3475	0.3475	1.8313
Residual	244	46.3120	0.1898	

$$r = -0.0863$$

$$R^2 = 0.0074$$

not significant

จากตารางที่ 27 ปรากฏว่าในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ซึ่งค่า F ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 1.8313 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าจากการเปิดตารางที่ระดับนัยสำคัญ .05 (ในตารางค่า F = 3.84) จึงสรุปได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง “อายุ” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก”

2. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า “พนักงานสอบสวนที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่ระดับการศึกษาต่ำ”

จากการทดสอบค่าไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏว่ามีค่า นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.6007 ซึ่งมีค่ามากกว่า .05 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่าง ระดับการศึกษากับความรู้สึกแปลกแยก ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 2 ที่ตั้งไว้ (ดูตารางที่ 28 ประกอบ)

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับความรู้สึกแปลกแยก

ระดับการศึกษา	ระดับความรู้สึกแปลกแยก			
	ต่ำ		สูง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	139	(60.2)	9	(39.8)
สูงกว่าปริญญาตรี	8	(53.3)	7	(46.7)

ค่าสถิติ $\chi^2 = 0.274$ $df = 1$
 Sig = 0.6007 Gamma = 0.1386

จะเห็นได้ว่าผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 2 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนันต์ อารยานันท์ (2527: 67) ที่พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกแปลกแยกอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Miller (1967) และ Kohn (1976) ที่พบว่า ระดับการศึกษากับความรู้สึกแปลกแยกมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะไม่มีความแตกต่างในความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความรู้สึกแปลกแยก แต่เมื่อสำรวจดูจากตารางปรากฏว่ากลุ่มพนักงานสอบสวนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีแนวโน้มที่จะมีร้อยละของความรู้สึกแปลกแยกสูงค่อนข้างสูงขึ้น กล่าวคือ กลุ่มพนักงานสอบสวนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้สึกแปลกแยกสูงร้อยละ 46.7 กลุ่มพนักงานสอบสวนปริญญาตรีมีความรู้สึกแปลกแยกสูงร้อยละ 39.8 และเมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้สึกแปลกแยกต่ำ กลุ่มพนักงานสอบสวนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความแปลกแยกต่ำร้อยละ 53.3 กลุ่มพนักงานสอบสวนปริญญาตรีมีความรู้สึกแปลกแยกต่ำร้อยละ 60.2 จึงน่าจะกล่าวได้ว่า พนักงานสอบสวนที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีระดับความรู้สึกแปลกแยกต่างกัน แม้ว่าจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาในคราวนี้จะไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญก็ตาม

3. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า “พนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนนานจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาเป็นพนักงานสอบสวนสั้น”

จากการทดสอบค่าไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏว่า มีค่า นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .857 ซึ่งมีความมากกว่า .05 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างระยะเวลาเป็นพนักงานสอบสวนกับความรู้สึกแปลกแยก ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 3 ที่ตั้งไว้ (ดูตารางที่ 29 ประกอบ)

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนกับระดับความรู้สึกแปลกแยก

ระยะเวลา การเป็นพนักงาน สอบสวน	ระดับความรู้สึกแปลกแยก			
	ต่ำ		สูง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 10 ปี	125	(59.5)	85	(40.5)
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	22	(61.1)	14	(38.9)

ค่าสถิติ $\chi^2 = 0.0322$ $df = 1$
 Sig = 0.8576 Gamma = 0.0331

จะเห็นว่าผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรุณี รุ่มนุ้ม (2533) ที่ว่า ระยะเวลาในการทำงานไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้สึกแปลกแยก

จากตารางที่ 29 เมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้สึกแปลกแยกกับระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวน พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนพบว่าเมื่อเป็นพนักงานสอบสวนไประยะเวลาหนึ่ง มีอายุการทำงานไปได้ประมาณ 2-4 ปี จะมีทัศนคติต่อการเป็นพนักงานสอบสวนที่คล้าย ๆ กัน เมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้สึกแปลกแยกสูง พบว่า กลุ่มพนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนในช่วงเวลาไม่ถึง 10 ปี มีความรู้สึกแปลกแยกสูง ร้อยละ 40.5 กลุ่มพนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความรู้สึกแปลกแยกสูงร้อยละ 38.9 และเมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้สึกแปลกแยกต่ำ กลุ่มพนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนไม่ถึง 10 ปี มีความรู้สึกแปลกแยกต่ำ ร้อยละ 59.5 และพนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความรู้สึกแปลกแยกต่ำ ร้อยละ 61.1 จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละพบว่า มีความแตกต่างกันน้อยมาก ระหว่างระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนกับระดับความรู้สึกแปลกแยก และมีแนวโน้มว่าพนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนเกิน 10 ปีขึ้นไป จะมีระดับความรู้สึกแปลกแยกที่ลดลง

4. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 4 ที่ว่า “พนักงานสอบสวนที่มีส่วนร่วมในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานต่ำกว่าพนักงานสอบสวนที่มีส่วนร่วมในการทำงานน้อย” (ดูตารางที่ 30 ประกอบ)

ตารางที่ 30 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบง่ายระหว่าง “การมีส่วนร่วมในการทำงาน” (Part) กับ “ความรู้สึกแปลกแยก”

Sources	df	ss	ms	F
Regression	1	6.3262	6.3262	38.2709
Residual	244	36.5375	0.1653	

$r = -0.3682$

$R^2 = 0.1355$

*Significant at .01

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 4 ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ -0.3682 ซึ่งหมายความว่า “การมีส่วนร่วมในการทำงาน” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก” มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ (Negative relationship) กล่าวคือพนักงานสอบสวนที่ประสบกับสภาพการณ์การทำงานที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงานน้อย จะมีความรู้สึกแปลกแยกมาก แต่ถ้าพนักงานสอบสวนที่ประสบกับสภาพการณ์การทำงานที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงานมาก ก็จะมีความรู้สึกแปลกแยกน้อย ซึ่งเมื่อดูค่า r มีค่าห่างจากจุด 0 ไม่มาก แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการทำงานกับความรู้สึกแปลกแยกมีไม่มากนัก

และในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ปรากฏว่าค่า F มีค่าเท่ากับ 38.2709 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าจากการเปิดตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 (ในตารางค่า $F = 6.63$) แสดงว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่าง “การมีส่วนร่วมในการทำงาน” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก” ดังนั้นจึงยอมรับและสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ 4 นอกจากนี้ จากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์บ่งบอก (coefficient of determination) คือค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.1355 เป็นค่าที่บอกขนาดความสัมพันธ์ของตัวแปร แสดงว่า “การมีส่วนร่วมในการทำงาน” สามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของตัวแปรตามคือ “ความรู้สึกแปลกแยก” ได้ร้อยละ 13.55 จึงสรุปได้ว่า “การมีส่วนร่วมในการทำงาน” มีอิทธิพลหรือมีผลนำไปสู่ความรู้สึกแปลกแยกของพนักงานสอบสวนได้ไม่มากนัก และมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนันต์ อารยานันท์ (2527) และ บพิศ บัวมูล (2531) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการทำงานกับความรู้สึกแปลกแยกมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 5 ที่ว่า “พนักงานสอบสวนที่มีอิสระในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานต่ำกว่าพนักงานสอบสวนที่มีอิสระในการทำงานน้อย” (ดูตารางที่ 31 ประกอบ)

ตารางที่ 31 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบง่าย ระหว่าง “ความมีอิสระในการทำงาน” (Aut) กับ “ความรู้สึกแปลกแยก”

Sources	df	ss	ms	F
Regression	1	1.1393	1.1393	6.1072
Residual	244	45.5203	0.1865	

$r = -0.1562$

$R^2 = 0.0244$

*Significant at .05

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 5 ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) คือ ค่า r มีค่าเท่ากับ -0.1562 ซึ่งความหมายว่า “ความมีอิสระในการทำงาน” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก” มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ กล่าวคือ พนักงานสอบสวนที่ประสบกับสภาพการณ์การทำงานที่มีอิสระในการทำงานน้อย จะมีความรู้สึกแปลกแยกมาก แต่ถ้าพนักงานสอบสวนที่มีอิสระในการทำงานมาก ก็จะมีความรู้สึกแปลกแยกน้อย อย่างไรก็ตาม ค่า r มีระยะห่างจากจุด 0 น้อยมาก แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความมีอิสระในการทำงานกับความรู้สึกแปลกแยกในระดับที่ต่ำ

ในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ ปรากฏว่าค่า F ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 6.1072 ซึ่งมีค่ามากกว่าจากการเปิดตารางที่ระดับนัยสำคัญ .05 (ในตารางค่า $F = 3.84$) แสดงว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง “ความมีอิสระในการทำงาน” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก” ดังนั้นจึงยอมรับและสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ 5 ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้จากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์บ่งบอก คือค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.024 เป็นค่าที่บ่งบอกขนาดความสัมพันธ์ของตัวแปร แสดงว่า “ความมีอิสระในการทำงาน” สามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของตัวแปรตามคือ “ความรู้สึกแปลกแยก” ได้เพียงร้อยละ 2.4 เท่านั้น จึงสรุปได้ว่า “ความมีอิสระในการทำงาน” มีอิทธิพลหรือมีผลนำไปสู่ความรู้สึกแปลกแยกของพนักงานสอบสวนได้น้อยมาก แต่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บพิธ บัวมูล (2531) และอรุณี ร่มนุ่น (2533) ที่พบว่า ความมีอิสระในการทำงานกับความรู้สึกแปลกแยกมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 6 ที่ว่า “พนักงานสอบสวนที่มีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานน้อย” (ดูตารางที่ 32 ประกอบ)

ตารางที่ 32 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบง่ายระหว่าง “ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน” (Form) กับ “ความรู้สึกแปลกแยก”

Sources	df	ss	ms	F
Regression	1	0.0905	0.0905	0.4745
Residual	244	46.5691	0.1908	

$$r = -0.0440$$

$$R^2 = 0.0019$$

not significant

ผลการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ ปรากฏว่าค่า F ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.4745 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าจากการเปิดตารางที่ระดับนัยสำคัญ .05 (ในตารางค่า F= 3.84) แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง “ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก” ถึงแม้ว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ที่คำนวณได้จะมีค่าเท่ากับ -0.0440 ที่จะกล่าวได้ว่า “ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก” มีความสัมพันธ์กันแต่ก็ไม่สามารถบอกได้ว่า “ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก” มีความสัมพันธ์กันในทิศทางใด เนื่องจากไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 5 ที่ตั้งไว้ ดังนั้น ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานของพนักงานสอบสวนไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกแปลกแยก จึงสรุปได้ว่าความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานของพนักงานสอบสวน ไม่มีอิทธิพลหรือนำไปสู่ความรู้สึกแปลกแยก ซึ่งไม่เป็นไปตามผลการศึกษาของ อนันต์ อารยานันท์ (2527), บพิศ บัวมูล (2531) และ อรุณี รุ่มนุ่ม (2533) ที่พบว่า ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานกับความ รู้สึกแปลกแยกมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

7. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 ที่ว่า “พนักงานสอบสวนที่มีความจำเจในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีความจำเจในการทำงานน้อย” (ดูตารางที่ 33 ประกอบ)

ตารางที่ 33 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบง่ายระหว่าง “ความจำเจในการทำงาน” (route) กับ “ความรู้สึกแปลกแยก”

Sources	df	ss	ms	F
Regression	1	8.9487	8.9487	57.9010
Residual	244	37.7109	0.1545	

$$r = 0.4379$$

$$R^2 = 0.1917$$

Significant at .01

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 7 ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.4379 แสดงว่า “ความจำเจในการทำงาน” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก” มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก กล่าวคือ ยิ่งพนักงานสอบสวนประสบกับสภาพการณ์การทำงานที่มีความจำเจในการทำงานมาก ก็จะมีความรู้สึกแปลกแยกมาก แต่ถ้าพนักงานสอบสวนประสบกับสภาพการณ์การทำงานที่มีความจำเจในการทำงานน้อยก็จะมีความรู้สึกแปลกแยกน้อย นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่า r มีระยะห่างจากจุด 0 พอสมควร แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างความจำเจในการทำงานกับความรู้สึกแปลกแยกมีมากพอสมควร

ในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ปรากฏว่า ค่า F ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 57.901 (ในตารางค่า $F = 6.63$) ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าจากการเปิดตารางที่ระดับนัยสำคัญ .01 จึงแสดงว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง “ความจำเจในการทำงาน” กับ “ความรู้สึกแปลกแยก” ดังนั้น จึงยอมรับและสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ 7

ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาสำหรับค่าสัมประสิทธิ์บ่งบอก คือค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.1917 เป็นค่าที่บ่งบอกขนาดค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร กล่าวคือ “ความจำใจในการทำงาน” สามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของตัวตามคือ “ความรู้สึกแปลกแยก” ได้ถึงร้อยละ 19.18 จึงสรุปได้ว่า “ความจำใจในการทำงาน” นำไปสู่ความรู้สึกแปลกแยกได้มากพอสมควร และเมื่อเปรียบเทียบค่าความสามารถในการอธิบายระหว่างปัจจัยโครงสร้างทั้ง 4 ตัว พบว่า “ความจำใจในการทำงาน” สามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของความรู้สึกแปลกแยกของพนักงานสอบสวนได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนันต์ อารยานันท์ (2527) และ บพิธ บัวมูล (2531) ที่พบว่า ความจำใจในการทำงานกับความรู้สึกแปลกแยกมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 34 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ไม่ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
1. พนักงานสอบสวนที่มีอายุมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีอายุน้อย		✓
2. พนักงานสอบสวนที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีระดับการศึกษาต่ำ		✓
3. พนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนนานจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนสั้น		✓
4. พนักงานสอบสวนที่มีส่วนร่วมในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานต่ำกว่าพนักงานสอบสวนที่มีส่วนร่วมในการทำงานน้อย	✓	
5. พนักงานสอบสวนที่มีอิสระในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานต่ำกว่าพนักงานสอบสวนที่มีอิสระในการทำงานน้อย	✓	
6. พนักงานสอบสวนที่มีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานน้อย		✓
7. พนักงานสอบสวนที่มีความจำใจในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีความจำใจในการทำงานน้อย	✓	

การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุ (Multiple regression analysis) เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความสำคัญของปัจจัยโครงสร้างแต่ละตัวที่มีผลนำไปสู่ความรู้สึกแปลกแยก กล่าวคือ นำเอาปัจจัยโครงสร้างทั้ง 4 ตัวเข้าไปอยู่ในสมการ โดยอาศัยวิธีการควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ในทางสถิติ ซึ่งเราสามารถเปรียบเทียบอำนาจและความสำคัญของปัจจัยแต่ละตัวในสมการได้ เพราะค่าน้ำหนักความสำคัญอาจเปลี่ยนไป เนื่องจากปัจจัยแต่ละตัวจะมีอิทธิพลคาบเกี่ยวระหว่างกันอยู่

ตารางที่ 35 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1 , X_2 , X_3 และ X_4) กับตัวแปรตาม (Y)

Variables	Slope	Beta	Standard Error	F
X_1	-0.3215	-0.3682	0.4065	38.2709*
X_2	-0.1566	-0.1562	0.4319	6.1072*
X_3	-0.0422	-0.0440	0.4368	0.4745
X_4	0.3819	0.4379	0.3931	57.9010*
(constant)	3.5534			
Multiple R =	0.1094		Overall-F =	2.956
R_2 =	0.0119			*significant at .05

สัญลักษณ์ที่ใช้ในที่นี้คือ

X_1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำงาน

X_2 หมายถึง ความมีอิสระในการทำงาน

X_3 หมายถึง ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน

X_4 หมายถึง ความจำเจในการทำงาน

Y หมายถึง ความรู้สึกแปลกแยก

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 35 ค่า F รวมมีค่าเท่ากับ 2.956 โดยการตั้งนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, df 1,244 ปรากฏว่าค่า F รวมที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่าจากตาราง (ในตารางค่า $F = 3.84$) จึงกล่าวได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1 , X_2 ,

X_3 และ X_4) กับตัวแปรตาม (Y) สำหรับขนาดของสัมประสิทธิ์บ่งบอก (coefficient of determination) หรือค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.0119 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 1.19 ซึ่งนับว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายตัวแปรตามคือ ความรู้สึกแปลกแยกได้น้อยมากทีเดียว

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่า F บางส่วน โดยตั้งนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่าง X_1 กับ Y เมื่อควบคุม X_2 , X_3 และ X_4 นั่นคือ F บางส่วนเท่ากับ 38.270 ความสัมพันธ์ระหว่าง X_2 กับ Y เมื่อควบคุม X_1 , X_3 , และ X_4 พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ค่า F บางส่วนเท่ากับ 6.107 สำหรับความสัมพันธ์ระหว่าง X_3 กับ Y เมื่อควบคุม X_1 , X_2 และ X_4 ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือค่า F บางส่วนที่คำนวณได้เท่ากับ 0.474 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่า F จากตารางส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง X_4 กับ Y เมื่อควบคุม X_1 , X_2 , และ X_3 พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือค่า F บางส่วนมีค่าเท่ากับ 57.901

เมื่อพิจารณาน้ำหนักของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Standardized regression coefficient) หรือที่เรียกว่าค่า Beta ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวใน 4 ตัวนั้น พบว่าตัวแปรอิสระที่สำคัญที่สุดคือ ความจำใจในการทำงาน (X_4) ซึ่งมีค่า Beta เท่ากับ 0.437 และตัวแปรอิสระที่มีความสำคัญรองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการทำงาน (X_1) และความมีอิสระในการทำงาน (X_2) ซึ่งมีค่า Beta เท่ากับ -0.368 และ -0.156 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรอิสระที่สำคัญน้อยที่สุดคือ ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน (X_3) ซึ่งมีค่า Beta ต่ำสุดคือ -0.044

ผลจากการวิเคราะห์และการทดสอบดังกล่าว สามารถนำไปสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ 4 ที่ 5 และที่ 7 ได้ส่วนสมมติฐานการวิจัยที่ 6 ผลการทดสอบไม่เป็นไปตามที่ตั้งไว้ และจากผลที่ปรากฏเช่นนี้เราก็สามารถตีความได้ว่า สภาพการณ์การทำงานในสถานีดารวจระดับการมีส่วนร่วมในการทำงาน ระดับความมีอิสระในการทำงาน และระดับความจำใจในการทำงาน ต่างก็มีผลนำไปสู่ความรู้สึกแปลกแยกของพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีดารวจนครบาล ส่วนระดับความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานมีผลนำไปสู่ความรู้สึกแปลกแยกของพนักงานสอบสวนได้น้อยมาก

และตามตารางที่ 35 นั้น เป็นการวิเคราะห์ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 4 ตัว กับตัวแปรตาม คือความรู้สึกแปลกแยก ซึ่งมีความหมายรวมทั้ง 4 มิติ ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยจะได้นำเอาตารางมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 ตัวดังกล่าวกับมิตีย่อยของความรู้สึกแปลกแยกแต่ละมิติ เพื่อจะได้เห็นอำนาจในการอธิบาย และทิศทางความสัมพันธ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาทฤษฎีความแปลกแยกต่อไป

ตารางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว กับแต่ละมิติย่อยของความแปลกแยก

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1, X_2, X_3 และ X_4) กับความรู้สึกไร้อำนาจ (ใช้สัญลักษณ์ Y_1)

Variables	Slope	Beta	Standard Error	F
X_1	-0.1901	-0.1744	0.5372	7.6624*
X_2	-0.1225	-0.1003	0.5428	2.4822
X_3	-0.1498	-0.1253	0.5413	3.8924*
X_4	0.3888	0.3573	0.5095	35.7255*
(constant)	3.1253			
Multiple	R = 0.0475		Overall - F = 0.5535	
	R ² = 0.0022		*significant at .05	

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 36 ปรากฏว่า ค่า F รวมมีค่าเท่ากับ 0.5535 โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 df.1,244 ค่าที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าที่เปิดจากตาราง (ในตารางค่า F = 3.84) แสดงว่ามีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1, X_2, X_3 และ X_4) กับความรู้สึกไร้อำนาจ (ใช้สัญลักษณ์ Y_1) สำหรับค่า R² ซึ่งเป็นค่าที่อธิบายขนาดค่าความสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ 0.002 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนได้เพียงร้อยละ 0.2 แต่เมื่อดูค่า F บางส่วน ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง X_1 กับ Y_1 ระหว่าง X_3 กับ Y_1 และระหว่าง X_4 กับ Y_1 ต่างก็มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง X_2 กับ Y_1 นั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย หรือค่า Beta ปรากฏว่า เราสามารถเรียงน้ำหนักความสำคัญจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด คือ ค่าน้ำหนักของ X_4, X_1, X_3 และ X_2 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.357, -0.174, -0.125 และ -0.1003 ตามลำดับ จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถตีความได้ว่าระดับการมีส่วนร่วมในการทำงาน ระดับความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน และระดับความจำเป็นในการทำงานต่างก็มีผลนำไปสู่ความรู้สึกไร้อำนาจ ส่วนระดับความมีอิสระในการทำงานไม่มีผลนำไปสู่ความรู้สึกไร้อำนาจ

ตารางที่ 37 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1 , X_2 , X_3 และ X_4) กับความรู้สึกไร้ความหมาย (ใช้สัญลักษณ์ y_2)

Variables	Slope	Beta	Standard Error	F
X_1	-0.2607	-0.2114	0.6037	11.4170*
X_2	-0.0724	-0.0511	0.6168	0.6406
X_3	0.0792	0.0585	0.6166	0.8382
X_4	0.5679	0.4610	0.5481	65.871*
(constant)	1.4052			
Multiple	R = 0.1112		Overall - F = 3.055	
	R ² = 0.0123		*significant at .05	

ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 37 ปรากฏว่า ค่า F รวมมีค่าเท่ากับ 3.05 โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, df. 1,244 ค่าที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่าจากตาราง (ในตารางค่า F = 3.84) แสดงว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1 , X_2 , X_3 และ X_4) กับความรู้สึกไร้ความหมาย (ใช้สัญลักษณ์ y_2) สำหรับค่า R² มีค่าเท่ากับ 0.012 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวรวมกันสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของความรู้สึกไร้ความหมายได้ร้อยละ 1.2 ซึ่งถือว่าน้อยมาก เมื่อดูค่า F บางส่วนปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่าง X_1 กับ y_2 และ X_4 กับ y_2 มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะค่า F มีค่ามากกว่าค่าในตาราง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง X_2 กับ y_2 และ X_3 กับ y_2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับความสำคัญของน้ำหนักค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Beta) เราสามารถเรียงลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ น้ำหนักจากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของ X_4 , X_1 , X_3 และ X_2 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.461, -0.211, 0.058 และ -0.051 ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถตีความได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการทำงานและระดับความจำเริญในการทำงาน ต่างก็มีผลนำไปสู่ความรู้สึกไร้ความหมาย ในขณะที่ระดับความมีอิสระในการทำงานและระดับความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน มีผลนำไปสู่ความรู้สึกไร้ความหมายน้อยมาก คือ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 38 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1, X_2, X_3 และ X_4) กับความรู้สึกไร้บรรทัดฐาน (ใช้สัญลักษณ์ y_3)

Variables	Slope	Beta	Standard Error	F
X_1	-0.5544	-0.4203	0.5993	52.36*
X_2	-0.2673	-0.1765	0.6501	7.84*
X_3	-8.47467E-03	-5.853E-03	0.6605	0.0083
X_4	0.2887	0.2191	0.6444	12.311*
(constant)	5.6680			
Multiple	R = 0.2423		Overall - F = 1.5219	
	$R^2 = 0.0587$		*significant at .05	

ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 38 ปรากฏว่า ค่า F รวมมีค่าเท่ากับ 1.5219 โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, df. 1,244 ค่าที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่าจากตาราง (ในตารางค่า F = 3.84) แสดงว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1, X_2, X_3 และ X_4) กับความรู้สึกไร้บรรทัดฐาน (ใช้สัญลักษณ์ y_3) สำหรับค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.0587 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวรวมกันสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของความรู้สึกไร้บรรทัดฐานได้ร้อยละ 5.87 เมื่อดูค่า F บางส่วนปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัว กับ y_3 เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง X_1 กับ y_3 , X_2 กับ y_3 และ X_4 กับ y_3 มีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่าง X_3 กับ y_3 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับความสำคัญของน้ำหนักค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Beta) เราสามารถเรียงลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ น้ำหนักจากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของ X_1, X_4, X_2 และ X_3 ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.420, 0.219, -0.176 และ -5.853E-03 ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถตีความได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการทำงาน ระดับความมีอิสระในการทำงาน และระดับความจำเริญในการทำงาน ต่างก็มีผลนำไปสู่ความรู้สึกไร้บรรทัดฐาน มีเพียงระดับความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนเท่านั้นที่ไม่มีผลนำไปสู่ความรู้สึกไร้บรรทัดฐาน

ตารางที่ 39 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1 , X_2 , X_3 และ X_4) กับความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม (ใช้สัญลักษณ์ y_4)

Variables	Slope	Beta	Standard Error	F
X_1	-0.2341	-0.1962	0.5861	9.770*
X_2	-0.1392	-0.1015	0.5946	2.544
X_3	-0.0965	-0.0736	0.5961	1.332
X_4	0.3007	0.2523	0.5784	16.588*
(constant)	3.5920			
Multiple	R = -0.0863		Overall - F = 1.832	
	R ² = 0.0074		*significant at .05	

ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 39 ปรากฏว่า ค่า F รวมมีค่าเท่ากับ 1.832 โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, df. 1,244 ค่าที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าค่าจากตาราง (ในตารางค่า F = 3.84) แสดงว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างตัวแปรอิสระ (X_1 , X_2 , X_3 และ X_4) กับความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม (ใช้สัญลักษณ์ y_4) สำหรับค่า R² มีค่าเท่ากับ 0.007 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวรวมกันสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมได้เพียงร้อยละ 0.7 เท่านั้น เมื่อดูค่า F บางส่วน ปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่าง X_1 กับ y_4 และ X_4 กับ y_4 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง X_2 กับ y_4 และ X_3 กับ y_4 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (Beta) ปรากฏว่า สามารถเรียงลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ ค่าน้ำหนักของ X_4 , X_1 , X_2 และ X_3 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.252, -0.196, -0.101 และ -0.073 ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถตีความได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการทำงาน และระดับความจำเริญในการทำงาน มีผลนำไปสู่ความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม ส่วนระดับความมีอิสระในการทำงานและระดับความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน ไม่มีผลนำไปสู่ความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมแต่อย่างใด

จากการนำตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว มาศึกษาความสัมพันธ์กับแต่ละมิติของความรู้สึก แลกแยกตามลำดับ ได้แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าการทดสอบความสัมพันธ์รวม ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้สึก แลกแยก แต่จากการทดสอบความสัมพันธ์กับแต่ละมิติ ปรากฏว่ายังมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้สึกไร้อำนาจ สำหรับความมีอิสระในการทำงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้สึกแลกแยก ในการทดสอบความสัมพันธ์รวม ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับ 3 มิติ คือ ความรู้สึกไร้อำนาจ ความรู้สึกไร้ความหมาย และความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม ส่วนการมีส่วนร่วมในการทำงานและความจำใจในการทำงาน ต่างก็มีความสัมพันธ์กับทุกมิติของความรู้สึกแลกแยก

และจากผลการวิเคราะห์ตามที่กล่าวมาแต่ต้น สามารถตีความได้ว่า การที่ระดับความมีอิสระในการทำงานและระดับการมีส่วนร่วมในการทำงานมีอิทธิพลหรือมีผลนำไปสู่ความรู้สึกแลกแยกค่อนข้างน้อยนั้น อาจจะเนื่องมาจากพนักงานสอบสวนได้รับความเป็นอิสระในการทำงานมากขึ้น และเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ พนักงานสอบสวนก็เป็นข้าราชการที่มีระเบียบวินัยคอยจับอยู่ จึงมีความรู้สึกยอมรับและมีความยินยอมพร้อมตามในอำนาจและความคิดเห็นของ “นาย” หรือ ผู้บังคับบัญชาว่ามีความถูกต้องชอบธรรมเสมอ จึงพร้อมที่จะยอมรับคำสั่งความคิดเห็นและอำนาจการควบคุมจากผู้บังคับบัญชาตลอดเวลา แต่ในขณะเดียวกันก็จะมีความรู้สึกกดดันภายในจิตใจ อันเนื่องมาจากสภาพการทำงานที่รัดตัวและความไม่คล่องตัวในการทำงานที่เกิดจากความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผน และความรู้สึกกดดันจากสภาพความจำใจในการทำงาน

4.5 การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะลึก

การสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะลึก จำนวน 20 ราย ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา และตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการศึกษาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ทิศนะความเห็นต่อสภาพการณ์การทำงานของพนักงานสอบสวน
3. ลักษณะความรู้สึกแปลกแยกของกลุ่มตัวอย่าง

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาความแปลกแยกในการทำงานของพนักงานสอบสวน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มพนักงานสอบสวน ตามสถานีตำรวจต่าง ๆ ในกองบัญชาการตำรวจนครบาลที่ยินยอมให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม จำนวน 20 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุสูงสุด 53 ปี อายุต่ำสุด 24 ปี อายุเฉลี่ย 33.6 ปี มีอายุการทำงานสูงสุด 25 ปี อายุการทำงานต่ำสุด 2 ปี อายุการทำงานเฉลี่ย 13 ปี สำหรับระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนนั้น ระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนสูงสุด 17 ปี ต่ำสุด 1 ปี ระยะเวลาการเป็นเฉลี่ย 7.8 ปี ส่วนระดับการศึกษา มีส่วนน้อย (4 ใน 20 ราย) จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ปริญญาโท) ขณะที่ส่วนใหญ่ (16 ใน 20 ราย) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และในจำนวนนี้มี 8 ใน 16 ราย กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท โดยไม่มีกลุ่มตัวอย่างใดลาศึกษาต่อส่วนรายได้ต่อเดือน เฉลี่ยแล้วประมาณคนละ 7,500 - 22,000 บาทต่อเดือน

2. ทิศนะความเห็นต่อสภาพการณ์การทำงานของพนักงานสอบสวน โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยโครงสร้างในการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน ความมีอิสระในการทำงาน ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน และความจำเป็นในการทำงาน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงทัศนคติต่อสภาพการณ์ทำงานที่ประสบอยู่

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย พบว่า พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ (18 รายจาก 20 ราย) เห็นว่าการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชาจะถูกเพ่งเล็งจากผู้บังคับบัญชาตลอดเวลา ผู้บังคับบัญชาต้องทำถูกเสมอ มี 16 รายจาก 20 ราย เห็นว่า

ผู้บังคับบัญชาไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในบางเรื่องเลย มี 14 ราย ที่เห็นว่าผู้บังคับบัญชาแสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชามีหน้าที่กำหนดวิธีการทำงานเพียงฝ่ายเดียวมี 13 ราย เห็นว่าผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้เสนอแนะวิธีการทำงานในเกือบทุกเรื่อง มี 11 ราย เห็นว่าผู้บังคับบัญชามักจะปรึกษาขอความคิดเห็นในการกำหนดวิธีการทำงานด้านสอบสวน มีเพียง 9 รายที่เสนอความคิดเห็นเสนอแนะสิ่งใหม่ ๆ แล้วได้รับการตอบสนองจากผู้บังคับบัญชา ขณะที่อีก 7 รายเห็นว่า แทบจะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย กับข้อความที่แสดงการมีส่วนร่วมในการทำงาน จึงสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการทำงาน ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้ให้เหตุผลไปทำนองเดียวกันว่า ดังนี้

“นาย (ผู้บังคับบัญชา) มักไม่ค่อยจะฟังเหตุผลของลูกน้องหรอก ถ้าเราไปแสดงความคิดเห็นไม่ถูกใจ หรือไปแย้งนิดเดียว นายจะจำเราไปตลอด เราพลาดมาเมื่อไหร่ก็เมื่อนั้น นายประเภทนี้น่าจะหมดแล้ว”

“เมื่อรับราชการใหม่ ๆ ผมก็ชอบแสดงความคิดเห็นนะ แต่ดูเหมือนจะทำให้ผู้บังคับบัญชาไม่ชอบชื่อนี้หน้าผมเท่าไร หว่าผมเป็นคนหัวแข็ง กระด้างกระเดื่อง บางทีเอาไปพูดลับหลังหาว่าเราปากไม่ดีอีก”

“มันเป็นความจริงที่ว่า นายทำถูกต้องเสมอ ถ้าไม่เห็นด้วยอย่างไร ให้เงียบไว้ ห้ามไปวิจารณ์ถ้าไปเข้าหูนาย ชีวิตรับราชการจะไม่รุ่ง (ก้าวหน้า)”

ซึ่งก็มีบางท่านได้ให้ทัศนะไว้ว่า “ผู้บังคับบัญชามันนี้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นได้บ้าง แต่ก็นั่นแหละ สุดท้ายก็เอาตามความคิดท่าน” และรายนี้ก็มาในแนวเดียวกัน

“ผู้บังคับบัญชาก็มีหลายแบบนะ ที่เจอมากก็มีทั้งให้แสดงความคิดเห็นและให้รับฟังคำสั่งอย่างเดียว ผู้บังคับบัญชาบางท่านเริ่มปรับบทบาท รับฟังความคิดเห็นลูกน้องมากขึ้น”

“นาย (ผู้บังคับบัญชา) ก็เหมือนกันทุกคนนั่นแหละไม่ค่อยรับฟังเหตุผลใช้อำนาจจนเคยชิน”

“อย่าว่าแต่แสดงความคิดเห็นเลยครับ ถ้ามายังไม่ได้เลย” ในส่วนที่เห็นว่าผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสแสดงความคิดเห็นในการทำงานได้เกือบทุกเรื่องได้แสดงทัศนะว่า

“ตั้งแต่ นาย (ผู้บังคับบัญชา) คนนี้ย้ายมาท่านให้ความสำคัญกันเองมาก อยู่กันแบบพี่น้อง อย่างนี้การทำงานก็ไม่เครียด”

ท้ายสุดแล้ว แม้ว่าทางผู้บังคับบัญชาจะเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นได้ในทัศนะของผู้ใต้บังคับบัญชาชอบที่จะไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ โดยยอมรับความคิดเห็นและยินยอมทำตามผู้บังคับบัญชาเป็นหลัก อันมีลักษณะคล้ายคลึงกับข้าราชการไทยโดยทั่วไป ซึ่งยึดตัวบุคคลเป็นหลัก ระบบการทำงานจึงทำงานไปตามความพึงพอใจของผู้มีอำนาจ พนักงานสอบสวนจึงขาดจิตสำนึกที่จะมีส่วนร่วมในการทำงาน เพิกเฉยต่อการที่จะต้องแสดงความคิดเห็นใด ๆ กับผู้บังคับบัญชา

2.2 ด้านความมีอิสระในการทำงาน

จากการสอบถามสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อความที่ใช้วัดความมีอิสระในการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเป็นอิสระในการทำงานระดับปานกลางค่อนข้างในทางมีความเป็นอิสระ กล่าวคือ ส่วนใหญ่ (16 ใน 20 ราย) มีอิสระในการสอบสวนคดีที่เกิดขึ้นในความรับผิดชอบทุกคดี แต่ทางผู้บังคับบัญชาจะมีการควบคุมตรวจสอบการทำสำนวนที่อยู่ในความรับผิดชอบเสมอ ๆ (15 ใน 20 ราย) และยังมีความกำกวม (12 ใน 20 ราย) ระหว่างนอกเวลาปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเป็นอิสระ ผู้บังคับบัญชาไม่รบกวนเวลาส่วนตัวกับบ่อยครั้งที่ผู้บังคับบัญชาจะให้ปฏิบัติไปตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา โดยที่อีกครึ่งหนึ่ง (10 ใน 20 ราย) เห็นว่าการทำสำนวนการสอบสวนผู้บังคับบัญชาจะมอบความไว้วางใจให้ปฏิบัติไปโดยลำพังอย่างมาก โดยกลุ่มตัวอย่างได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความมีอิสระไว้แตกต่างกัน ดังนี้

“โดยภาพรวมแล้ว พนักงานสอบสวนจะมีอิสระในการสอบสวนคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบทุกคดี เพราะเป็นความรับผิดชอบเฉพาะตัว ผู้บังคับบัญชาเองก็ไม่ค่อยมาวุ่นวายมากนัก ถ้านาย (ผู้บังคับบัญชา) ระดับบนไม่จี้ (เร่งรัด) ลงมา การตรวจสำนวนการสอบสวนก็มีบ้าง ผู้บังคับบัญชาไม่เคร่งครัดมาก เพราะพนักงานสอบสวนมีงานมากอยู่แล้ว”

“แม้จะมีอิสระในการสอบสวนคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบก็จริงอยู่ แต่ผู้บังคับบัญชามักจะให้ต้องทำตามความต้องการอยู่เรื่อย ถ้าคดีเรื่องนั้นมีคนฝากมา ซึ่งผู้บังคับ

บัญชาที่มีคนรู้จักเยอะ เมื่อขอมาก็ต้องให้เพื่อแลกกับบางเรื่องและผู้บังคับบัญชาจะปล่อยให้ทำไป โดยลำพังเป็นการชอกันนะก็ต้องยอม เพื่อความสบายใจในการทำงาน”

“การเป็นพนักงานสอบสวน มันไม่มีอิสระเหมือนสายงานอื่นอย่างสาย ปอ (ป้องกันปราบปราม) ออกเวรแล้วก็หมดหน้าที่กัน แต่เป็นพนักงานสอบสวน เมื่อหมดเวร ถ้างานไม่เสร็จก็ต้องทำต่อให้เสร็จให้ทันเวลา บางทีออกเวรแล้วมีคดีติดพันก็ต้องทำให้เสร็จ ซึ่ง การทำคดีไม่มีวันเสร็จสิ้นหรอก ทำให้เพื่อให้มันเบาบางลงเท่านั้นเอง”

“บางครั้ง นอกเวลาเวร ซึ่งเป็นเวลาพักผ่อนของเรา มีจับผู้ต้องหาในคดี ของเรามา เราก็คงไปทำเอง ซึ่งโดยทางปฏิบัติแล้ว ก็จะไม่ฝากกันทำคดี ดังนั้น อยู่ที่ไหน ทำอะไรอยู่ที่ก็ต้องรีบกลับมาทำ พนักงานสอบสวนจึงหาเวลาเป็นส่วนตัวลำบาก”

“นาย (ผู้บังคับบัญชา) บางคนชอบที่จะให้พนักงานสอบสวนมานั่งทำงาน ที่โรงพักนอกเวลาเข้าเวร ทั้ง ๆ ที่น่าจะเป็นเวลาส่วนตัวของเรา จะไปไหนก็ไม่ได้ก็ต้องมา”

“ผมคิดว่าควรจัดระบบงานสอบสวนกันใหม่ กล่าวคือ ให้ทุกคนสามารถ ทำคดีแทนกันได้หมด สามารถส่งมอบคดีกันในระหว่างเปลี่ยนผลัดได้เมื่อออกเวรไปก็ส่งต่อให้ ผลัดใหม่ทำต่อได้เลย อีกอย่างเป็นการวัดผลการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนทุกคนได้ด้วย แต่ ต้องจัดระบบให้ดีจะทำให้งานสอบสวนเดินไปได้เร็วกว่านี้มาก”

2.3 ด้านความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน

การสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเคร่งครัดต่อ ระเบียบแบบแผนในการทำงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีเคร่งครัดในการทำ งานในระดับสูง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด (19 ใน 20 ราย) เห็นว่างานด้านการ สอบสวนเป็นงานที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติในการทำสำนวนการสอบสวนที่หยาบหยาบ อยู่มาก 16 รายมีความอึดอัดใจอย่างมากที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ใน หน้าที่ของพนักงานสอบสวน และ 11 ใน 20 ราย เห็นว่าสถานีตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่มีความ เคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำสำนวนการสอบสวนอย่างมาก ขณะที่ 13 ใน 20 ราย เห็นว่าผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยจะเข้มงวดเรื่องระเบียบแบบแผนในการทำงานสำนวนการสอบสวน มากนัก อีก 14 ใน 20 ราย เห็นว่าไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ให้หมดทุก อย่าง และครึ่งหนึ่ง (10 ใน 20 ราย) บอกว่าแม้ไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบที่มีอยู่ได้ครบหมด ก็ สามารถจำหน่ายคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบออกได้ โดยกลุ่มตัวอย่างได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความ เคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานไว้ดังนี้

“อยากจะถามไปยังคนที่คิดระเบียบต่าง ๆ ออกมาว่าเคยผ่านงานสอบสวนมาหรือเปล่า เมื่อปฏิบัติตามไม่ได้ก็มีโทษทัณฑ์ตามมา พอมีเรื่องขึ้นมาก็เอาระเบียบต่าง ๆ มาจับ (พิจารณา) เพราะระเบียบบางอย่างทำตามลำบากมากที่ปฏิบัติกันอยู่ขณะนั้นนอกกฎระเบียบมากกว่า”

“ก็ปฏิบัติตามเท่าที่จะปฏิบัติได้ เอาเฉพาะที่สำคัญ ๆ และที่ต้องโดนทัณฑ์กันบ่อย ๆ ก็คือพนักงานสอบสวนใหม่มักจะพลาดง่าย คนที่อยู่มานานจะรู้ดี ระเบียบข้อไหนเรื่องใดต้องทำบ้าง ละเว้นไม่ได้บ้าง เพราะระเบียบมันเยอะ”

“คนที่ทำงานด้านสอบสวนมานานจะรู้และเข้าใจพนักงานสอบสวนด้วยกันดี แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาไม่เคยผ่านงานสอบสวนมา เอาระเบียบมาเล่นงานผู้ใต้บังคับบัญชาก็แย่ แต่ผู้บังคับบัญชานี้ มีความรู้และเข้าใจพนักงานสอบสวนเป็นอย่างดี เพราะวาระระเบียบต่าง ๆ มันมีมาก ปฏิบัติตามไม่ได้หมดหรอก อันไหนที่ผ่านได้ก็ผ่านให้ ไม่ค่อยจะเข้มงวดระเบียบแบบแผนอะไรเท่าไร”

“สมัยผมเป็นรองสารวัตร (สอบสวน) สารวัตรใหญ่ท่านหนึ่งจะแม่นระเบียบมาก ถ้าทำไม่ครบตามระเบียบก็ไม่มีทางที่จะผ่านสำนวน (การสอบสวน) ให้เลย ในคดีเรื่องหนึ่ง ผมเคยเสนอสำนวนให้ท่านตรวจ ถึง 4 ครั้ง ถึงจะเซ็นสำนวนออกได้”

“ต้องเห็นใจลูกน้องนะ ผมถือเสมอว่าสำนวนการสอบสวนมีความสมบูรณ์ 60-70 เปอร์เซ็นต์ก็ผ่านให้แล้ว ให้ไปอยู่ที่อัยการดีกว่าค้างอยู่ที่เรา บางโรงพักคดีค้างมาก เพราะผู้บังคับบัญชาเข้มงวดมากในทุก ๆ เรื่อง พนักงานสอบสวนก็หมดกำลังใจ”

2.4 ด้านความจำเป็นในการทำงาน

การสัมภาษณ์พนักงานกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (14 ใน 20 ราย) ไม่มีความจำเป็นในการทำงาน กล่าวคือ เห็นว่างานด้านสอบสวนมีโอกาสนำเอาความรู้ความคิดใหม่ ๆ มาใช้ได้เสมอ ๆ (16 ใน 20 ราย) โดยที่อีก 8 ใน 20 ราย เห็นว่า งานสอบสวนเป็นงานที่ทำทลายต่อการนำเอาความรู้ความสามารถมาใช้เป็นอย่างมาก ขณะที่ส่วนใหญ่ (18 ใน 20 ราย) เห็นว่าการทำสำนวนการสอบสวนทำไปตามที่เคย ๆ ปฏิบัติกันมา จาก 12 ใน 20 ราย เห็นว่า งานด้านการสอบสวนที่ทำอยู่มีความซ้ำซากจำเจเป็นอย่างมาก อีก 6 ใน 20 ราย บอกว่าไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถมากนัก โดยปฏิบัติไปตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น โดยกลุ่มตัวอย่างได้ให้ทัศนะในเรื่องความจำเป็นไว้ดังนี้

“งานสอบสวนมันเหมาะสำหรับคนที่มีความรับผิดชอบสูง ชยัน มีไหวพริบดี ต้องทันเล่ห์เหลี่ยมของคน เพราะขณะเข้าเวรในแต่ละวันเราพบเจอกับคนมากหน้าหลายตา

เจอกับเหตุการณ์ต่างๆ และต้องแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เสร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงเหมาะสำหรับคนที่มีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา”

“บางคดีที่เกิดขึ้น โดยที่เราไม่เคยทำมาก่อน มันก็ท้าทายให้เราทำงานสำเร็จได้นะ แต่ส่วนใหญ่ลักษณะคดีที่เกิดขึ้นมันก็ซ้ำ ๆ กัน ผู้เกี่ยวข้อง สถานที่ เวลา มันต่างกันเท่านั้นเอง”

“เป็นพนักงานสอบสวนมา 15 ปีแล้ว ก็อยากจะย้ายเปลี่ยนไปทำหน้าที่อื่นบ้าง เพราะมีความรู้สึกเบื่อสำนวน คดีที่เกิดขึ้นก็เป็นเรื่องเดิม ๆ ไม่น่าเร้าใจแล้ว ผ่านความตื่นเต้นมามากแล้ว”

“การทำตามแบบที่เขาปฏิบัติต่อ ๆ กันมา มันก็ทำให้คดีรวดเร็วขึ้น ไม่ต้องแก้ ผู้บังคับบัญชาดูความของเดิมง่ายกว่า”

“มีพี่คนหนึ่ง เป็นพนักงานสอบสวนที่ไม่ต้องใช้ความรู้ความสามารถของตนเองเท่าใดนัก ถามผู้บังคับบัญชาตลอด แล้วก็ทำตามคำแนะนำทุกครั้ง จึงกลายเป็นคนโปรดของผู้บังคับบัญชาคนนั้นไปเลย”

“บางที่เราจะทำนอกเหนือจากคนที่เคยทำมาแล้วก็ไม่ได้ เพราะผู้บังคับบัญชาไม่เอาด้วย สุดท้ายก็กลับมาทำแบบเดิม”

3. ลักษณะความรู้สึกแปลกแยกของกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ด้านความรู้สึกไร้อำนาจ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกไร้อำนาจในระดับสูง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (20 ใน 20 ราย) เห็นว่าควรพยายามหลีกเลี่ยงการขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชา 15 ใน 20 ราย เห็นว่าการทำงานของตนเองมีความสำคัญต่อสถานีน้อยมาก และชีวิตรับราชการขึ้นอยู่กับโชคชะตา ขณะที่เพียง 7 ใน 20 รายเท่านั้นที่เห็นว่าการทำงานของตนเอง มีความสำคัญต่อสถานีตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่มาก และครึ่งหนึ่ง (10 ใน 20 ราย) มองว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพตำรวจต้องมีทั้งความรู้และความสามารถ โดยกลุ่มตัวอย่างได้แสดงทัศนะไว้ดังนี้

“เริ่มรับราชการใหม่ ๆ ก็ตั้งใจว่า จะทำงานตามอุดมการณ์ ชยัน โดยไม่ได้หวังอะไรตอบแทนจากผู้บังคับบัญชา พอนาน ๆ ไป วิธีการพิจารณาความดีความชอบไม่มีมาตรฐานอะไรเลย และไม่สามารถกำหนดเป็นหลักเกณฑ์หรือบรรทัดฐานได้เลย”

“เป็นรองสารวัตรสอบสวนมา 7 ปี ไม่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบ 2 ชั้นเลย ทำงานด้วยความขยันมาทั้งปี พอสิ้นปีเด็กนายเด็กเส้นเอาไปหมด”

“เป็นร้อยเวรมีอำนาจสั่งฟ้า สามารถทำอะไรก็ได้ แต่ก็ทำอะไรไม่ได้มากนัก เพราะมันติดโนนติดนี้ จนไม่ต้องทำอะไร”

“การพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ นั้น ไม่ได้วัดกันที่ความรู้ความสามารถกันจริงจังกุหลาบ มันขึ้นอยู่กับว่าเป็นเด็ก (คนสนิทสนม) ของใครที่มีอำนาจให้คุณให้โทษได้”

“บางทีการที่เราทำงานตรงเกินไป ก็เป็นภัยกับตัวเองได้นะ ยกตัวอย่างเพื่อนคนหนึ่ง ทำคดีจราจรเรื่องหนึ่ง มีนักข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งมาขอวิ่งเต้นให้ล้มคดี เพื่อนก็ไม่ยอม ทำให้นักข่าวไม่พอใจ เขียนลงข่าวในทางลบ สุดท้ายเพื่อนคนนั้นก็ถูกย้ายจากกรุงเทพฯ ไปสงขลาได้ ฉะนั้น การทำงานเราไม่สามารถกำหนดอนาคตได้เลย คนที่กำหนดตัวเราได้กลายเป็นคนอื่นไปเสีย”

3.2 ด้านความรู้สึกไร้ความหมาย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ไร้ความหมายในระดับสูง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (15 ใน 20 ราย) ทุกวันนี้ทำงานอย่างซังกะตาย เพื่อให้ผ่านไปวัน ๆ เท่านั้น และถ้ายิ่งทำงานด้านการสอบสวนไปนาน ๆ ความรู้ความสามารถกลับจะลดลงไปเรื่อย ๆ และมีถึง 16 ใน 20 รายที่เห็นว่างานที่ทำอยู่มีความสำคัญต่อสังคม เพราะเป็นด่านแรกในกระบวนการยุติธรรม มี 13 ใน 20 ราย ที่เห็นว่าการเป็นพนักงานสอบสวนได้ให้ประสบการณ์ที่เพิ่มพูนความรู้ความสามารถใหญ่เป็นอย่างมาก มีเพียง 5 ใน 20 ราย เท่านั้นที่เห็นว่ามีความสนุกเพลิดเพลินที่ได้ทำงานด้านสอบสวน โดยที่กลุ่มตัวอย่างได้แสดงทัศนะในเรื่องความรู้สึกไร้ความหมายไว้ดังนี้

“เคยไปทำเรื่องสมัครที่จะขอย้ายไปทำหน้าที่อื่นไว้แล้ว เพราะคิดว่าพอแล้วสำหรับการทำงานด้านสอบสวน ทำแล้วมันเหนื่อย มันไม่คุ้มกัน พลาดก็ง่าย ปล่อยให้คนรุ่นหลังทำดีกว่า”

“ตลอดเวลาที่เป็นพนักงานสอบสวนมาเกือบ 10 ปี หมกหมุ่นอยู่กับแต่สำนวนทั้งปีทั้งชาติ แต่ก็ไม่ได้ดีอะไร เมื่อเปรียบเทียบกับสายงานอื่น ไม่ว่า สายป้องกันปราบปราม สายสืบสวน งานสบาย ๆ ไม่ต้องรับผิดชอบอะไร ความเจริญก้าวหน้าก็มีมากกว่า”

“ยอมรับเลยนะว่าที่ยังทำงานสอบสวนอยู่นี้ก็เพราะไม่มีความสามารถที่จะย้ายไปทำหน้าที่อื่นได้ ทุกวันนี้จึงอยู่ ๆ ไป เพื่อรอวันย้ายเท่านั้น”

“พี่ไม่ชอบงานสอบสวนเลยน้อง มันไม่บู๊ สร้างผลงานไม่ได้ มีโอกาสเมื่อไหร่ พี่ย้ายไปทันที”

“พนักงานสอบสวนถือได้ว่าเป็นบุคคลคนแรกในกระบวนการยุติธรรม ที่มีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐาน การปฏิบัติหน้าที่อย่างสมบูรณ์ของพนักงานสอบสวน จึงมีความสำคัญมากในกระบวนการยุติธรรม”

“การทำงานถ้าได้ผู้บังคับบัญชาที่เข้าใจงาน (สอบสวน) ก็สบายใจระดับหนึ่ง แต่บางครั้งก็มีปัญหาเหมือนกัน เกี่ยวกับประชาชนที่มาติดต่อ ถ้าทำให้เขาเสียประโยชน์ย่อมมีโอกาสถูกร้องเรียนสูง เราต้องยอมรับตำรวจมีภาพลบอยู่แล้ว”

3.3 ด้านความรู้สึกใ้บรรทัดฐาน

พบว่า พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกใ้บรรทัดฐานสูง (16 ใน 20 ราย) กล่าวคือ มี 17 ใน 20 ราย เห็นว่า ความใกล้ชิดกับผู้บังคับบัญชามีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมาก มี 16 ใน 20 ราย เห็นว่า ระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ใ้กับคนที่ไม่มีเส้นสาย การประสบความสำเร็จในอาชีพ ต้องมีทั้งเงินตราและเส้นสายเป็นสำคัญ อีก 14 ใน 20 รายเห็นว่าการประสบในอาชีพตำรวจนั้นไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนที่จะยึดถือได้ และมีไม่ถึงครึ่ง (8 ใน 20 ราย) เห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมีผลต่อความสำเร็จในการรับราชการมาก มีเพียง 6 ใน 20 รายเท่านั้น ที่มองว่าคนที่มียุทธการณ์มุ่งทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง ย่อมได้รับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพตำรวจ โดยกลุ่มตัวอย่างได้แสดงทัศนะไว้ดังนี้

“คนที่อยู่ในสายงานสอบสวนมันโต (ก้าวหน้า) ช้า เพราะมันทำแต่งงานจึงไม่มีเวลาไปใกล้ชิด คอยรับใ้ผู้บังคับบัญชา อีกอย่างเราไม่มีผลประโยชน์ใ้ให้ จึงเข้าไม่ถึงด้วยต่างจากพวกที่อยู่สายงานอื่น เรียกใ้ได้คล่องกว่า ทำให้เกือกลกันระหว่างความดีความชอบกับผลประโยชน์”

“กฎเกณฑ์ต่างๆ ก็มีกำหนดไว้แน่ แต่ใ้เฉพาะคนที่ไม่มีเส้นเท่านั้นมั้ง ถ้าเป็นคนมีเส้นใหญ่จริง จะเอาอะไรก็ประเคนใ้ทั้งนั้น”

“คิดว่าการทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสังคมประชาชนจริง ๆ เขาไม่ได้มองกันแล้ว จะมองกันที่หาผลประโยชน์ใ้ได้แค่นั้น คนที่ใ้ความดีความชอบก็คือผู้ที่คอยรับใ้และมีผลประโยชน์ใ้”

“เคยไปทำเรื่องสมัครใจที่จะย้ายเปลี่ยนสายงาน ที่นั่นเขาถามว่ามีตัวมาไหม ถ้าไม่มีก็ให้ไปหาตัวมา ไม่รู้จะไปหาที่ไหนจึงไม่ได้ย้าย เราสังเกตเห็นบางคนย้ายได้ทุกคำสั่ง พวกนี้เป็นพวกเหาะเหินเดินอากาศได้”

“มีคนรู้จักเคยแนะนำให้รู้จักผู้ที่มีอำนาจในขณะหนึ่ง บอกวิธีเข้าหาสารพัด ด้านเราก็ไม่เคยทำ มันก็ลำบาก เอาใจนายไม่เป็น คนที่ใกล้ชิดท่านได้ดิบได้ดีไปหลายคน เรายังกลา ๆ กลัว ๆ จนท้ายที่สุดท่านก็หมดอำนาจไป”

“การที่ผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ได้หมายความว่าท่านยึดถือความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรมเป็นหลักสำคัญหรอกนะ มันทำให้เราใช้ป้องกันตัวเองเท่านั้น”

3.4 ด้านความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม

จากการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมในระดับปานกลาง กล่าวคือ ส่วนใหญ่ (15 ใน 20 ราย) เห็นว่า พนักงานสอบสวนเพื่อนร่วมงานมีความจริงใจต่อกันน้อยมาก รองลงมา 13 ใน 20 ราย บอกว่าในยามที่ประสบปัญหาในการทำงานมีความรู้สึกที่ถูกปล่อยให้แก่ปัญหาไปเพียงลำพัง โดยที่มีไม่ถึงครึ่ง (8 ใน 20 ราย) ชอบที่จะทำงานไปลำพังมากกว่าไปสูงลิบกับคนอื่น และมีประมาณครึ่งหนึ่ง (10 ใน 20 ราย) ที่ยังเห็นว่าเพื่อนร่วมงานมีความจริงใจต่อเสมอ เมื่อมีปัญหาพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือได้ทุกเมื่อ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้แสดงทัศนะไว้ค่อนข้างหลากหลาย ดังนี้

“นอกจากจะแข่งขันกันกับสายงานอื่นแล้ว ก็ต้องมาแข่งขันกันในสายสอบสวนอีก จะเห็นได้ชัดเมื่อตอนใกล้พิจารณา 2 ชั้นประจำปี ทุกคนต้องระวังตัวกันแฉ คือ ระวังพนักงานสอบสวนด้วยกันเอง ส่วนวงการสอบสวนวางทิ้งเรียกรวดไม่ได้ มีโอกาสหายได้ แค่เอาสำนวนไปซ่อนไว้ก็แทบจะหมดโอกาสกันแล้ว”

“ปัญหาการปิดคดีไปให้คนอื่น ในกรณีที่กำลังจะให้ผู้ใดเป็นผู้รับแจ้งความ กรณีไม่ชัดเจนไม่ได้ที่ตกลงกันไว้ ผู้มีอาวุโสน้อยกว่าจะเป็นผู้รับไป เคยรับผิดชอบไว้ให้เลยก็มี เพราะเราเห็นว่าผู้เสียหายมาพบแล้วตลอด สอบถามผู้เสียหายจนชัดเจนแล้วจึงสอบปากคำ แล้วลงชื่อในประจำวันให้เลย อย่างนี้ใครเราไม่ได้ บางครั้งยอมไม่ได้ก็ไม่ยอม ทุกคนก็เหนื่อยๆ ด้วยกันทั้งนั้น”

“มีเหมือนกันที่เพื่อนร่วมงานชอบเอาข้อบกพร่องของเราไปขยายความหรือกระพือให้คนอื่นหรือผู้บังคับบัญชา แต่ถ้าเป็นเรื่องของตัวเองกลับปิดเงียบ เมื่อไหร่พวกนี้จะเจอคนที่เหมือนตัวเองบ้างก็ไม่รู้”

“เมื่อเรามีปัญหาก็คือขอคำแนะนำจากเพื่อนร่วมงาน แต่ก็ไม่มั่นใจว่าเขาจริงใจกับเราแค่ไหน คำแนะนำที่ให้มาก็ฟังหูไว้หู มาตริตรอง ปรีกษาหลาย ๆ คนก่อน จนแน่ใจจึงทำตาม มันมีความรู้สึกที่ไม่แน่ใจในตัวเพื่อนร่วมงาน”

“มีครั้งหนึ่ง ประชาชนร้องเรียนไม่รับแจ้งความ เพราะแต่ละคนก็จะปิดโยนกันไปโยนกันมา ผู้บังคับบัญชาให้สอบสวนข้อเท็จจริง ต่างคนก็ปิดความรับผิดชอบ อ้างกันไปมาเหมือนเดิม ลักษณะอย่างนี้มีให้เห็นบ่อยในการเป็นพนักงานสอบสวน”